

భక్తలకు అంబుజ

422

19187

వీరవారి గ్రంథాలయము

1	మొదటి పాదము (మొదటి పాదము) 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

భక్తచింతామణి

ఇది

రాజమహేంద్రవరమునందలి దొరతనమువారి

మొదటితరగతి కళాశాలయందు

నాంధ్రోపాధ్యాయులుగా నుండి

విశ్రాంతి నొందిన

వడ్డాది సుబ్బారాయణచే

రచియింపఁబడి ప్రకటించఁబడియే.

—అంత—
౧౨ వ కూర్పు.

రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీ శ్రీష్టా ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడినది.

—అంత—
౧౯౨౧

రెండవకూర్పు! విక్రమోన్మోయము. చక్కనిఅచ్చు!

ఇది కాలిదాసమహాకవి విరచితమునకుఁ బెలుగు. అప్పరపయ్యను, మర్దవిని రాక్షసుఁడొకరుఁ డవహరించి యంతరిక్షమార్గమునఁ గొనిపోవు మండఁగా నామెతోడిచెలికలైలమొట్టవినయకాశమునమునఁ బ్రావీణ్యము గల పురూరవశ్యకృపియై యారక్కను నుక్కడంచి యామెను విడిపించిన కారణమునఁ బరస్పరానురాగ ముంతురించి వారిరువురును వివాహముచేసి కొనిరి. ఈవిషయమే బహువిధములైనట్కరములు గలుగునట్లుగా రసపోషణ ముచేసి యైదంకముల నాటకముగాఁ గవి రచియించినాఁడు. శృంగారరస పరిధానమైనట్టి యీనాటకమునందలి భావములు మిక్కిలి శేకలములు. రస గృహణలాలనుల కిది యవశ్యము పఠనీయము. ఏకత్వాటకమునందలి శుద్ధ్య ములు మచ్చున కిట నొకటి రెండు చూపఁబడుచున్నవి.

దీనినెల గు. ౩—౪—౦ అణాలు మాత్రమే!

తే. గీ. ఘంధనక్షోభమునఁజేసి యిందునదిన

యంశ మంసముతోడ రాపాడఁగానఁ

దలఁచ నీభుజ మొక్కటే ధన్య మితర

మైనమే నెల్ల భూమికి నతిధరంబు. తృప్తీయాంకము.

చ తొలకరినీలమేఖు మిది, దుష్టనికాటుఁడు గాఁడు; దాన ను

జ్వల మగునింద్రచాప మిది, నశ్యము దావపువిల్లు గాదు; కే

నలమును ఎర్లధార లివి, బాణవరంపర గాదు; పైఁదిగీ

టిలఁ దలఁపించుమిం చిది, పృథ్వీకి యుర్వకి గాదు రూఢిగా, చ. అం.

చ. కొడుకుమొగంబుఁజూచి మదిఁ గుండకయూఁటఁ బెందియుండఁగాఁ

బడఁకుక! నీవియోగ మనివార్యత నిచ్చుడ సంభవించెఁగా!

మిదిమిది గీర్నన్తతాపము శమింప నశాంబుదవృష్టిఁ గాంచి యొ

శుతఁజెట్టుపైఁ బిడుగు భీకరభంగిని బడ్డకైఁదిన్. చం. అం

భక్తచరిత్ర

అథ

కృత్యాది.

కిమద్భావనకానమండలవిభానీ! నచ్చిదానందమా

త్రి! మాయాపరికల్పితాభిలజగచ్ఛ్రేణీ! దయాంభోనిధి!

స్వామీ! నీమహిమంబు లానిగమముల్ జల్లించ లే జన్నవో,

నే మూఢాత్ముడ నే మెఱుంగుదును? దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౧

మ. ననుధం బేద యొకండు పెన్నిధి లభించం బొంగి, యవ్వార్త న

ద్యనుహ్మత్కర్ణరసాయనంబు నొనరించన్ సంభ్రతోత్సాహమా

ననుఁ డొకై నిడిఁ, నేవలాజ్ఞామతికిఁ నా కబ్బనీసేన, హృ

ద్యనుపద్యంబులఁ జాటుకొందుఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨

కా అగంధంబుల కెల్ల జీవము మహాత్మా! నీవి కావే? భవ

త్కా మద్యామృతస్పృష్టి నొందు ఫలముల్ గార్వంబు; లే నీవయింక

భాగం బంతయు నైచి పొరుషము యావచ్చుక్రిఁ గావించుఁ; (రా

నై రక్షించనె సత్ప్రయత్నములు; దేవా! భక్తచింతామణి. 3

మ. భయమే, మాధ్యమే, విష్ణుయంభో, మహానాథో, వాక్ట్రో, యేహేతునో

నియికిఁ గా చెదిలోనఁ బుట్టుదలఁపుల్ బాహుపై; యాశ్వరా!

దయసేయంగదె గాంగనిర్ఘోరసద్భక్తారాకవాద్ధాటి. త

ద్రయోక్తికో మణులట్లు చెల్వడ; నవంతా! భక్తచింతామణి. ౪

భగవన్నహిమాదివర్ణనము.

కా. ఓనిష్టేతుకజాయమానకరుణా! యో నిర్వికారద్రభా!
యో నిర్వాణజపరోచకారనుకృతీ! యో నిత్య! యో నిగ్మలా!
యో నానాంతరియామి! విశ్వసృజ! విశ్వోపాస్య! విశ్వాత్మకా!
జ్ఞానానందమయస్వరూప! ఎరిచా! పద్భక్తచింతామణి.

౫

మ. ప్రకటత్వద్గుణరానులం గోచయచోః, కాభోధిపార్షిందువుల్,
సకలతృతలకేణువుల్, గగనపక్షిరేఖలు, లత్యంతపం
ఖ్యకు నొక్కండుగ, స్వకైవల బరిమాత్మ! చాలనో, చాలవో?
యకలంకాంచదనంతిభవ్యగుణధామా! భక్తచింతామణి.

౬

మ. పదలాలిత్యము, నర్తగౌరవము, భావివ్యక్తీ, సారస్వతం
పద, నానాదృశికల్పనల్, గలగళ్యాం కావించోదె, ని
న్నెదిలో మెచ్చి మలంపడేయదె భిన్నస్థిపైపొవంచలు? మ్రొ
క్కెద, ముద్దాడెద, నీవదిలు లమంక్షక; భక్తచింతామణి.

౭

కా. నాదుల్ వాంగులు; గోతుమల్ తృణలతల్; నానాస్థి లక్ష్మిలు; రీ
కాడన్ నేర్పున సంగ్రహించితివి శ్వం బెల్ల మామేములక;
కాడక నీవు మహద్భుతక్రియాడ; వీచోద్యంబులం గన్న, నీక
వీడం జాలక వెచ్చవారి డయిన? దండీ! భక్తచింతామణి.

౮

మ. ఉదయంబందున మేలుకొల్పి, యగ లెంతో పీఠితోఁ బెంచి, కల్
నిదురం బుచ్చుచుఁ బెక్కుమార్లు జగముల్ నిర్మించి, రక్షించి, యా
పద నొందించుట, నీవనోద మని విస్వప్నంబుగా నిల్లు చా
టెదు గా పోత్యహ మెల్లవారలకుఁ దండీ! భక్తచింతామణి.

౯

మ. కడుచుల్ వేడుక బొమ్మరిండ్లిమకలో బాగొప్పు నిట్టించి, చొ
పుడ ముగ్గులో నుచరించి, యాడుకొని. యాపై నాటగొల్లంచుఁ గ
ట్టడమల్ పొడొనరించి పోవుగతి, వేడ్కల్ నీకు నీలశ్యమల్
పొడమం జేసి, భరించి, మాపుటలు నెట్టక; భక్తచింతామణి. ౧౦

మ. గొనమల్ మూఁటిని నంగ్రహించుకొని, బొగ్గం గారముక గంధకం
లును బోలెక దగఁ బాల్లు వేసి, భుజనంబుల్ మేటిలంకాపుయల్
గను నిర్మాణముఁ జేసి, ప్రాచి కుద కెల్లక రూపు మాయెతు వే
డ్కను, స్పష్టిస్థితిశాశకారణుడ వొటక; భక్తచింతామణి. ౧౧

మ. ధులిశాధుండు నిజాంగకంబు లెటు లెట్టల్, లోకమల్ నీవు కా
ళల మొప్పుకా వెలిఁ చార్తు, లో నడఁతుఁ జచ్చామారె; నీకుఁ జీ
మలు పుట్టం బలె నెన్నియే విముదు బ్రహ్మాండంబు; లాకాశముం
బలె నీ వంతట నిండి యుండు; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౨

కా. నీసంకల్పమె న్నెట్టి; నీవు గనుఁగొండే రక్ష; నీ పూర కుం .
శే. సంహరిము నూ; మహాత్మా! యటు గా కీర్థావి, యాసాగరం
నీసర్వాద్యుత్థూతకోటి, యింక జేకేలగు సర్గంబు గా
నీ, వంరిక్షణ గాని నేయఁ దర మాకే? భక్తచింతామణి, ౧౩

మ. ఎదురిం చండముఁ జేరఁ బట్టక, నిజాక్షకుండు చూపట్టినన్,
దుదిమకా నేవకు లెట్టులో యరిగిగన్నుల్ గప్పి వర్తింతు; రే
మిది, ని న్నెన్నఁడుఁ జాడ కుండియును వండ్రి! లెక్క మింతైనఁ ద
ప్పుడు నీయానతి; యద్భుతాచూష; దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౪

మ. నిమగ్నం బైనను విశ్రమించుఁ దొకచో నీ రేణమిక్కిండు; నం
ద్రము చా నించుక మేర మీఱదు; జగత్ప్రాణుండు నీచుక నచా;
క్షమ సర్వంబు విహించు; నీరదము; వర్షం చిక్కుఁ గాలానుపా
రముగా; నీ వితిచండకాసనుడ వొక! భక్తచింతామణి. ౧౫

మ. జగ మనోన్యవినయధనస్తువులతో సంపూర్ణమై యుండియున్
దగవున, ధర్మముఁ గల్గి వత్తిలుట కాధారంబు నీవే శబా !
మగ సాధింతు మటంచు దుర్మదమునన్ బాపాత్మకుల్ లేగినన్,
నిగతూ వాడఁగ నీవు పాదులకుఁ; డండ్రే! భక్తచింతామణి. ౧౬

మ. ఫలభారంబున వెంగుకృత్తును గాపాడంగఁ బో టాగ్గున
ట్టులు, ధర్మశ్రతిపాలనై కరతిఁ గీడు ల్కూడుపుణ్యాత్ము న
ర్మితి రక్షింతువు నీన యడ్డవడి; తండ్రే! ధర్మ మేమనీ మ
వ్వలనం దోడ్పడ వేచి యుండుదువు గావా? భక్తచింతామణి ౧౭

మ. కురియు న్నాన న, గాలి, మబ్బులు, మెఱుంగుల్, గడ్డలుకొ, గూడుపై
ఖిరి, బా గోనులు రాఁగలట్టితటఁ, దత్కార్యానుకూలంబు గా
ధరఁ బ్రో గయ్యెను నెక్కడెక్కడనో నీతింబ్రలునకొ; జగ్ర మె
వ్వగు నీచిత్త మెఱుంగ రాఫలము ! దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౮

క. నీకుం బ్రేమ సమాన మన్నిటియెడన్ ; నిక్కంబు సర్వేశ! యీ
లోకంబందు సమ స్తజంతువుల కెల్ల నీత్య మాహార మీ
వే కావే వయసేయు చుండుదువు? తండ్రే! యిట్లు గా కున్న, మం
దూకం బేక్రియ తాతిలో బ్రతుకు చుండుకొ? భక్తచింతామణి ౧౯

మ. కరదీపవ్రభముండటం బాగును నెక్కల్ వోదె, టిక్కల్, గ్రహా
త్కర, మెవ్వనిపవిత్రసన్నిధిని నాకాశంబున నెల్లు న
త్యుగులేజంబన, నట్టి నీనిగుమమిశ్రోతిగ్మయాకార మాం
తరదృష్టిం గను యోగ; యొంట్లతర మానా? భక్తచింతామణి. ౨౦

మ. వెలుఁ గొక్కండె ఎఱుండె మీవె యభవా; వేనెల్లు, రేనెల్లు, జ్ఞా
నికలుఁ, గ్రొక్కారు మెఱుంగు, లర్చులు మొదల్లా నెల్లు రెన్నన్ని నీ
కళలే; యేకమునందుఁ దోచెడు ననెకంబుల్ భవన్మాత; నీ
తెలివొక సర్వము నిన్నెకాదలఁతు బుద్ధికొ; భక్తచింతామణి. ౨౧

భగవత్సేవ.

కా. వేదం బంతయు లక్షణం, బభిల మోక్ష్యంబు లక్ష్యంబు గా,
నాదిగ్రంథము నీ వొనర్చితివి సర్వాధ్యక్షదర్శనంబుగా;
నోదేవా! యది లెస్సగాఁ జదువుధమ్యల్, సంకయాపేతులై
మోడం బొందుచు నిన్నుఁ గొల్తు రనిశంబుకా; భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. మనుజుల్ భిన్నపదస్థు; లందఱకుఁ దా మధ్యాప్నామం దెవ్వధిన్
గమపట్టుకొ రివి మాటిగాఁ దలకు నాకాశంబునం దెవ్వధిన్,
నిశు ధ్యానించెడువారి కెల్ల సెదరుక నీరూపు చూపట్టు, నో
యఘా! వృద్ధిగనంబునందు; మునిసంద్యా! భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. పులకించుం దను వెల్ల జల్లుమని, యుష్పంగంగ సర్వాంగమల్,
గళమన్ గద్గరికం దగుల్ తొన, విడంకం గాలుసేతుల్, ముద
కుళిలు ముత్తెంబులు నోలె రాల, సెదరుర జూపట్టుచున్నట్టై. నిన్
గొలువం గల్గునుఁజులు యోగియె యెఱుంగున్; భక్తచింతామణి. ౨౪

కా. రారాజున్ నినుఁ గొల్పుగొరవము, భూరాజుకా భజింపంగ నే
లా రా నేరుచు? సాగ్యభౌములను బాదాకాశింతులై మామలన్
దా రారాధన నేత ని న్గనియె కాదా; మేడియకా సింగపుం
గారుణ్యంబునఁ గాన నిర్భయ మగుం గా? భక్తచింతామణి. ౨౫

మ. జలధిం గాలినదం దరించు, ఘనపామణంబు దేలిచు, ను
జ్జ్వలదగ్నిం గమలాకరాంతరమునోజం బొచ్చి యేలెంచు, ని
శ్చలభక్తకా నిను నమ్మి కొల్పూతుఁ; డోపర్వక! నీనీనకా
వలికిం దుష్కర మున్నదే యొకటి? దేవా! భక్తచింతామణి. ౨౬

కా. పాపారణ్యదవాశలంబు, కుభక్తత్వారంభచింతామణి
 శ్రీవిద్యనయ, కామరూపముఖివైశ్ణవభృగ్దారుడం,
 బావద్ధాంతవిభాకరోదయము, మోక్షానందకందం, బహా!
 నీపాదస్మరణంబు జీవులకుఁ; దండీ! భక్తచింతామణి. ౨౭

మ. తలదండులో బలెఁ దక్కు లోఁ గొనుచు వాత్సల్యంబునం బోతు, నె
 చెలియుం బోలె నుధామయోత్తులను మానేమం బెఱింగింతు; కే
 నలధర్మప్రభువట్లు నీప్రజలయిబ్బగుదుల్ దొలంగింతు; ని
 న్నెలమిం గొల్వమి మాయభాగ్యదళ గాడే? భక్తచింతామణి. ౨౮

కా. దేవా! నీ వొనరింతు శిక్ష లని భీతిం జెంచి, నీపాదముల్
 నేవించన్ దలపోయకం బెఁ, గరుణాసీంధు! భవత్ప్రాణిర
 ట్టవైదుష్య మనుక్షణం బనుభవహానంబునగ గంచుఁ, బ్రే
 మావిరూఢివ నిన్నుఁ గొల్పుట ఎరిం జొ; భక్తచింతామణి. ౨౯

మ. తమఁ బోషించెమరిల్లదండ్రులయెడఁ, ద న్నెలుఁభూపాలుపా
 లను, దక్ష దిద్దెమనోజ్ఞవట్లుఁ, దనకుఁ ల గ్గించునన్నిశ్రుచోఁ,
 దనలో డామవకాఢిరేసి, నెన రొండెన్ శిర్పిఁగా కే ప్రయో
 జన మున్నెత్పరిచయ నీకుఁ; బరమేశ! భక్తచింతామణి. ౩౦

కా. తానంబుల్. తపసుల్, జపంబులు, మహావాసంబులొ, దీర్ఘనీ
 వానిష్ఠానియమాదు లంతగ భవద్భావంబు రంజింప లే,
 వానందాశ్రునిమిలితాక్షయను, సర్వాంగీకరోమాంచ మా
 నీనిశ్చలభక్తిపోలికను; దండీ! భక్తచింతామణి. ౩౧

మ. నడివేసంగి, నెడారి, బగ్గమనునెడక, మట్టమధ్యాన్నము
 ప్పు, దుదవ్యాధితుఁ డైనపాంథుఁ డమ్మరంబున్, నీడయే, గోరుకై
 వడి, వంపారమానందుఁ దానమల కోర్వక లేనిమర్త్యుఁడు, నీ
 యదుగుల్ దక్క, పుణేమి గోరఁడు గదయ్యి? భక్తచింతామణి. ౩౨

కా. ఏనుం గెక్కినవాఁడు గుక్కలకుఁ దా నేరితిగా జంక క
త్యానందంబున నేగనో, యటు తనూయాత్రోన్, జగన్నాథు ని
న్నే నిక్కంపునహోయిం గాఁ గొనునదం దేయాపడల్ వచ్చిన్
వానిన్ లక్ష్మ మొనర్చు డిందుకయ్య? దేవా! భక్తచింతామణీ. 33

మ. కవచంబున్ ధరియింపు, మేని కది మే ల్కా పొను గాకుండు నా
హావంబున్? హృది నిన్నుఁ దాలించిన, భూమ్యుకాళ లేజునయః
పననోద్బాధితరాచరంబులను నేభంగంబు దేశాన్ని లొం
దెవ; నిస్సంకియ మిందు నందు; బరిమాతా! భక్తచింతామణీ. 34

కా. నానామర్మము గన్న, నాదెసఁ గనన్, నాయక్కు ల్లో గాంచినన్,
నానంపాఁగము గన్న, నామనసు గన్నన్, నాఁడుల్ గాంచినన్,
• నీపాంగతియు, నీసహాయతయుఁ, దండ్రీ! ముఖ్యమం చెంచ న
య్యో? పర్యవర్త! నాకు నన్ దెలపు; దేవా! భక్తచింతామణీ. 35

మ. అయ్యో! నిన్ను నెటుంగ కున్నఁ, బరిమాతా! మాకు భర్తృప్రియ
త్రి, యధర్మాధ్యవస్థత్రి, కష్టసహనోద్ధమాక్త, యాపన్నిష్ఠ
త్రియుఁ, దాపత్రయశాంతి, యభ్యుదయభూతిపాప్తి, సత్యానుర
క్తి, యసత్యాతివిరక్తి, ముక్తియును గడ్డే? భక్తచింతామణీ. 36

మ. నిను నే మిఁకొనిఁగాఁగఁ జేసికొనినన్, నిక్కంబు. లోకంబులో
నను నా క్షౌండు శక్తు ప్రండఁ; దభిలాంతర్యామి వీవేకదా?
యనఘా! నా కెపు డెందు నేయిదును సంపాదించినన్, భీతి నొం
దను; నీ వెల్లడఁ దోడ నుండు; పరిమాతా! భక్తచింతామణీ. 37

మ. భనికుం దార్జునరక్షణావ్యయములన్, దైవ్యంబునం దేదయ్యన్,
జను లిట్లందఱు దుఖ మెల్లఁ గొనఁగా, సౌఖ్యంబు, నానందమున్
బని లేకొక్కడ, నిన్ను చేతుకొనె; నీపాదంబు లేఁ గొల్చు; నా
నిని చీతంబుగ నాకు నీగదచె; తండ్రి! భక్తచింతామణీ. 38

కా. నీకాదుగ్యము నాపయిం గలుగుటొంటెం, బెద్దకాలంబు నే
నీకు న్నిచ్చులభక్తి నేయవలయున్; నీచిత్తమే వచ్చినన్,
నాకొక్కల్ నెఱవేర్చు వాఁడుగను యత్నం బేమి లేకుండనే;
నీకై జంకను; నాకై నే వెఱుకు; దండీ! భక్తచింతామణి. ౩౯

మ. త్వరతో నీవు మదిప్పితార్థము ఫలించు జేయ లే దంచు నేఁ
బరుసం బాడ నిరాశతోడ; నెద విశ్వాసంబు వీడన్; నిరం
తరమున్ నిన్ భృతిఁ గొల్పువాడఁ, బ్రభుచిత్తం బెత్తటి స్వయ్యనో!
కరుణాఘండపు, ధర్మమూర్తి ఎకలంకా! భక్తచింతామణి. ౪౦

మ. తరువల్లారుల వైపువృక్షలపల్కింబుల్, ఎదితోయమల్,
సరిగా నక్కట కబ్బుకయ్యో? యవి యోస్వామీ! పరాధీనమల్;
గరిమన్ భక్తిరసాభిషేచనము నేఁ గాఁచి, యన్లునవ్వు
త్సంసీజార్పణ నీ కొనర్తు; బహుత్వా! భక్తచింతామణి. ౪౧

సానుతాపపార్థసమ్ము.

మ. బసనీగర్భములోన నుండఁగ విదేశం బేగి, పెక్కెండ్రుకున్
జనుడేఁ, దండీని గాంచుచిత్తవలె, నీసంబంధమున్ ముందు నేఁ
గన కీవళ నెఱింగి, స్నేహభయశంకాముత్త్రపాశ్వర్యభా
జనమై నిల్పితి; జీఁచి దీసికొనవే, పద్భక్తచింతామణి. ౪౨

మ. జనకుం దిచ్చినసామ్రా దుష్క్రియల వెచ్చుపెట్టి, కోగార్తుడై,
తనుఁ బ్రోవం బతిమాలుపుటొగతి, బాధం బెల్ల నోపైకన
రనలం బొన్ని, మహాపరాధి నయి నంతాపించెదన్ దీనతెన్;
నిమఁ గాపాడెదంబోడకుండు మను; దండీ! భక్తచింతామణి. ౪౩

మ. మనుజుండై చుకు వెంటకంటెఁ బకుజన్మం బెచ్చు; నీ వెట్లు చా
విని బుట్టించితి వట్లు చేయు నది; హా! నిగ్భాగ్యురక జ్ఞాన మె
ల్లను న్యత్య స్తముఁ జేసి నీ విధుల నుల్లంఘించెదన్ నెను; దం
డన కన్పండను బోనవే నను దయన్; పద్భక్తచింతామణి. ౪౪

కా. సేవియెక భవదీయపాదజలకుట్పింతానుపానంబుతో
దేవా! ముందు; ననామయత్యముఁ బ్రసాదించుంగదే మేనికొ;
బాన్ద్రజ్యేషుముప్పొపు గగ్గినను, దానిం జేర్చునే వృక్షముకొ?
నీ వుండక హృది, నాకు వ్యాధిభయ మున్నే? భక్తచింతామణి. ౪౫

కా. నాతో నిత్యముఁ బుభ్యపున్మృతుకులకొ నంజం దొరంకొంటి, వ
య్యో! తలదీ! యనమర్థప్రేమయిది; నే నుల్లాఘుఁడం గాన నీ
చేతోవీధిఁ దలంచినంతన? ప్రభూ! చేకూర్చవే పడగిసా
పేతాన్నంబు నివేదనం బిడి కొనక వే; భక్తచింతామణి ౪౬

కా. స్వాదుల్ చేడులు నేర్చి నీ వెదురఁ గుప్పల్ వోయఁ బం, ద్దండులో
జేఁదుల్ మేము భుజించి, ఘోరుజలం జే టొందుచున్నాము; నీ
పాదధ్యాననుధారణం బొకటి దప్పన్ వాని కేమందు లే;
దో దేవా! యది గొల్పి కావనె; కృపాభూ! భక్తచింతామణి. ౪౭

కా. పామల్ గప్పలఁ బట్టి మింగుగతి మాపాపంబులే వ్యాధులై,
మామేనుల్ కబళించు చుండ, విడిపింపం జాలి వీక్షించుటల్,
మామిఁదకొ నెన లేదియో, పగులహింసల్ నీవినోదంబులో,
స్వామీ! కావనె, యార్తరక్షుఁడవు గావా? భక్తచింతామణి. ౪౮

మ కరముల్ దుర్గిహదాదికన్యముల, నాల్కల్ తుచ్చురచ్చుపలన్,
జగంబుల్ చనగానిచొట్లఁ జనుటన్, బట్టు స్వగాదీంద్రియో
త్కరమున్ దుర్మయవృక్షులన్, వృధయెదుల్ కొర్యాదులకొ, మైలయోఁ;
బరికుద్ధత్వ మొసంగు మాకు నిన్ను గొల్వకొ; భక్తచింతామణి. ౪౯

కా. తేత్రస్వామిని జూడ మన్ని పకువుల్ చే శ్రేయః బడ్డట్లు, మా
 సేత్రాదీంద్రియమల్ దురాశలను దుర్నితం బ్రవర్తించు, వి
 శ్వత్రాణుం బరమాణురూపు, నిమః గాంచక లేక; నిర్దోషచా
 రిత్రా! నక జెఱుఁ బెట్టక కరుణఁ; దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౫౦

కా. నానాభంగుల దుర్మదేంద్రియకరీంద్రంబల్, దురాశావళా
 భీషస్వాంతములై విశంపడక వర్తించుక; సదా త్వత్పరా
 లానంబం దఘగాగళ్యంఖిలలతోడక వాని. బంధింప, వి
 జ్ఞానాంకూరపరాంకుశం బోసఁగవే; సద్భక్తచింతామణి. ౫౧

మ కలవల్, రామరపూవులక, మదుఁగులోఁ గన్గోచు బాణండు, లోఁ
 గలలోఁ తెంచక, వాని కందు దిగ ముక్కుల్ జేయుచందంబునం,
 బలుసంసారమునందు భోగవర్తిక మగుండైనై, మోహప
 ల్లులఁ దొల్కొంటిని; మద్ధరింపవె కృపాళూ! భక్తచింతామణి. ౫౨

మ జలధిం బోయెడునావచందమున సంసారంబునం దొక్కమా
 జలమి న్నందుచుఁ, గూలుచుక మరల, సర్వాసస్థలందుక భయం
 బలమం గా, నెపు డేమి మూఁడునో యటం చార్తుండ నై కొల్లు; న
 త్సలతక బారము నేర్పు బాగుగఁ; బరేశా! భక్తచింతామణి. ౫౩

మ అలుకన్ ము న్నొకకీడు నేయి; విఠక జేయం బోవు నా కెన్నఁడున్;
 గలుపొత్తుండను, నాదుపాపఫలమల్ గాలాశుసారంబుగాఁ
 గలుగక నే భుజియింతు; నైనను భవత్కారుణ్యపూరంబునక
 దొలఁగుం బంకము లన్ని యంచు నిమః గొల్తుక; భక్తచింతామణి. ౫౪

మ. ఇది మే లియ్యది కీ డటంచు మది నూహింపంగ రాకుండుచి
 క్కుడగక, జీతటియందు దివ్య బలెఁ గైకొఁ గగైగా నిక, మఖా
 స్పద మామార్గము దోచు; నేఁచుదురవస్థల్ పంచబంగళ మాఁ;
 దదమూల్యస్మృతినిల్లు నా కెపు డకంతా! భక్తచింతామణి. ౫౫

మ. శలవల్లప్రసవాదులన్ భవదనల్లప్రాధశిల్పంబుఁ గ

మ్మల నానందజబాన్ముల దొంగ గమ్మన్, దేవ! మాగొంటుఁజేఁ
తల పమాడ్చి ద్రుటి నిట్టియడ్డుతలమత్కారంబు; హా!" యంచు, నెం
జిలి నీ కంజలిఁ గూర్తు, నేక పయిఁచ దోషిన్; భక్తచింతామణీ ౫౬

కా. అజ్ఞానంబున నల్పుదుష్కృతము లెన్నె యుండునో కాని, నీ
యాజ్ఞ స్మృతి యెఱింగి చేసినయే హా! లెక్కకున్ మీఱె; న
దృష్టా! నామది నిష్టలం బొరలఁతేనెక బొక్కెడుక; మామకా
నజ్ఞల్ నైఁచవె; పాపవే నితల; దేవా! భక్తచింతామణీ. ౫౭

కా. ఎన్నో పాపము లాచరించితిని; న న్నేదారి రక్షించెదో?
నిన్నే తల్లిగఁ, దండ్రీగా, గురువుగా, నిక్కంపుమిత్రంబుగా.
మన్నింతు నృది, నాయథుంబులు తుమింపక నానివే; యైన, నేఁ
గన్నీ తోడిక గట్టఁ గాళ్ళఁ బడితిం గా; భక్తచింతామణీ. ౫౮

కా. తిరుల్ జోడమరించి యూదుకొలిమిక, దేశక! యిష్టట్లు, ప
చ్చాల్తాపంబునఁ దప్పమై, యిపుడు నిష్కలపశ్యమై, మెత్తనై,
చిత్తం బున్నది; పెండియుం గడినమై చేటొంద కుండంగ, న
దృష్టిం జేయచి నెయ్యపుంబరుసవేదిక; భక్తచింతామణీ. ౫౯

కా. పిన్నం గారడివాడు వింతగ మహావేద్యగి మెక్కించులా
గెన్నక మానంజన్మ ముగ్ధిమము న న్నెత్తించి తీ వజ్జ; న
న్నన్నా! హానిఁరంబు ను విక్రది; మహాత్మా! కాచి యెట్లుండెదో?
నిన్నే నిమ్మక యొన్నవాడఁ జామి; తండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౬౦

కా. పాపాత్ముండను; బాపసంభవుడ; నేఁ బాపంబులె నల్పుడుక;
బాసిక; బావన! పాపవాన్మ! నను నిమ్మపుం మొనర్చులదే?
నీపాదంబులె దిక్కు గాని యింకఁ దండ్రీ! నాకు నే దిక్కు లే;
దాదద్యాంధవి! కావుకావు నను; దేవా! భక్తచింతామణీ. ౬౧

కా. కించిజ్జత్వము మేలు కీ డనుచును, గీ డెంతో మే లంచు, దోఁ

పించు; గావున మాకు నేర్పఱుచుకో వేరే గిట్టముగ్ గవ్వు; మా
వెంతుగ్ సర్వవిదుండవుగ్, హితుండ; వేయేయక్కఱలో మాకుఁ బ్రా
ప్తింపుగ్ దీర్చవె వాని నెల్లను; గృహాత్థీ! భక్తచింతామణి. ౬౨

కా నవో వచ్చియు రాని లోక్కునుడు లట్టిట్టంచు బోర్వెట్టె, ద
ర్భావం బారసి తల్లిదండ్రులు స్వసంతానంబు నూ రార్పరే?
నావాక్యంబు లపూర్ణభావము లసందర్భార్థబంధంబు; లో
దేవా! యుల్ల మెటింగి కావు శరణార్థి; భక్తచింతామణి. ౬౩

మ. ఫలవృక్షంబులఁ బండ్లు, బచ్చములు పుప్పయిచ్చటన్, బైరులగ్
బలుధాన్యంబులు గల్గ కుండినను, దచ్చారంబు కూన్యంబ కా;
యిలలో నన్ను నెంధ్యుఁ జేయఁగదవే యిగాకా! భవస్థిప్తిగ్
జెలువై యొ ప్పుగునర్థలం బొనఁగి; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౬౪

మ. భవముల్, ధాన్యము, లిండ్లు, వాకిలులు, గాంతిల్, సంతకుల్, వస్తువా
నానముల్, దోటలు, దొడ్లు, భూములు, సమస్తైశ్వర్యముల్ గూడ నీ
యనుకూలత్వము లేవియప్పుడు మహానర్థంబులుగ్, దుఃఖన
ర్థవముల్; గాని నొనంగు దీవె; లనంతా! భక్తచింతామణి ౬౫

మ ఇది మే లియ్యది కీ డటంచు. మది చూపింపంగ రాకుండుచి
క్కుదశగ్, జీవజీయించు గన్వె బరె గ్గోఁ గల్గెనా నిగ్, నుఖా
ప్పద మామృతము దోఁచు; నేమదురవస్థలో నుంచబంగారీ మాఁ;
దదమూల్యవృత్తి నిల్పు నా కెత్త; డనంతా! భక్తచింతామణి. ౬౬

కా. దూరస్థంబు న గ్రహస్థున కెట్లు లోదించు వృషావస్థను,
ట్లారీతిగ్, గతమాగతంబుఁ బ్రకృతం బట్లొ గవ న్నిత; నో
నేరేజా ప్రహివంకు నేత్రీయుగిళా! నేఁ గూపకూర్మంబ; నా
నేరంబుల్ కుమియింపు; గో దుడుపు; రండ్రి! భక్తచింతామణి. ౬౭

మ. తలిదండ్రుల్, నరువుల్, సహోదరులు, గాంతాసంతతుల్, బంధువుల్,
చెలు, లభ్యుల్, పరిమోచకారు, లలితుల్, కిష్యుల్, ప్రభుల్, భృత్యు, లా
రులు, దీమల్, వికలాంగు లిం దెవరి నేరూపంబులన్ జూడఁగా
వలె, న న్నట్టులు దిద్దు వారియెడ; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౬౮

శా. కారీరావయవంబులుం బలె, బృథక్సానుష్ఠసాన్యోన్యవి
పా గాపెరి. మిథస్సహాయములు గా, సర్వేశ! క్రింది రీ
వెం ! స్థానరజంగమాత్మికసమస్తాజాండమల్; మ మ్మెటల్
చేరెన్ న్నాన్యపరశ్వి? ముంబ కది రిందీ! భ క్తచింతామణి. ౬౯

మ. వసం దాకుం గాలిచేరి బలె, శ్వంబందు పంతుర్కరం
భూహా! మృత్యువుచేత రల్పబడి, మన్నె పోయెడుక; మాకుసా
ధన మీమేమ ిథా నశించు నని సంతాపించెడిక ; వేగ మీ
తను వల్లించినమే లొనంగు; పరమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౭౦

శా. పగ్గాలం బలె నాసల నివసయసుల్ బంధించి త న్నిద్వఁగా,
సి గ్గింత్రెవను లేక, సంతసలు నాచిన్నింబ; తద్బంధమల్
మొక్క నిత్యసుఖంబు బొందులెరువాక జూడంగ లే కున్న; దీ
యెగు వ్యానిపి, తిన్నజేయు మది; తంద్రీ! భ క్తచింతామణి ౭౧

మ. ఒకడి యన్నం గబలింప నోరు దెలుచుక; గల్లెం బడక మాయా, న
న్నుడి సత్కంబ; ముఖంబు లానపడెడుక; యొ క్తక్రియల్ గట్ట; పీ
చెడుచి త్తంబును దియ్యనీటివిడికిం జేఁపం బలెక. నీదుక
ట్టడ కిప్పించడఁ జేయవే దయ నఖండా! భ క్తచింతామణి. ౭౨

మ. అహూ! నీచెలు కన్న నేకువు, దృఢంబై చుట్టనం గాక, నా
మన సకచంచలవారిపూర మింక నెమ్మి నీకమార్గంబులక
అన కుండుక? బరిమాత్మి! యెప్పు డెట దుష్కార్యంబు నేక జేయఁగో
రిన, నీ వప్పుడ లోచి మాన్చు మది; తంద్రీ! భ క్తచింతామణి. ౭౩

కా. నాయం దోషులుఁ దప్పలుఁ గలుగు నిన్నట్టిబట్టి; కాఁబట్టి న
 స్నేయంకఁబున కే నొడలో వొగడ, నిన్నే యంచు మోడింతు; న
 స్నేయేరేఁ దగడంగ, న న్ననుమ, మాయించంగ నాతప్పు, ని
 న్మాయయా! బలిమాలుకొందు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణీ. ౭౪

మ. పదిలంబై యలుకఁ దనర్చునరముక; బల్పట్టులక విస్మృతిక
 పెడుకం బూనినవానిచందమున, నే విజ్ఞానహీనుండ నై,
 హృదయాంభోజమునందుఁ దేజరిలు ని స్సేంద్రందో భావింతు; నె
 మ్మది నిం జాడఁగ జ్ఞానలోచనము నిమ్మా; భక్తచింతామణీ. ౭౫

కా. ప్రాణాపాయమునందు వీడుదురు భార్యపురిమిత్రదుఃఖక;
 బాగ్నిత్యాగమునప్పుడున్ విడువ వాపద్యాంధవా! నీవు; నా
 పాగిం బస్థిర; మంత్రవేళ నను సక్రాంతుక, భవద్ధ్యానపా
 రీతిస్వాంతు నొనర్చు; మోయఘవిచారీ! భక్తచింతామణీ. ౭౬

మ. గెలిపించంగదె ధర్మ చెల్లవుడు; రక్షించంగదె దీనులన్;
 గొలిపించంగదె నీచదాంబుజములన్; గు య్యాలకించంగదే;
 తలఁపించంగదె నీదుప్పీమ; మచరాధింబుల్ తమించంగదే;
 వలపించంగదె ని స్సజహి మెద? దేవా! భక్తచింతామణీ. ౭౭

కా. ధర్మాఖ్యంపుఁబునాదిమోడఁ గద ధాతా! నిర్వలకంబులక
 నిర్మాణం బొనరించినాడవు; సహితే మూలబంధం బయో
 దుర్మాహుల్ చెడఁ గొచ్చుచుండఁ గని తడ్గోపంబు, బ్రహ్మాండమల్
 నిర్మూలక్షితిజంబు లొక గదవె తండ్రి! భక్తచింతామణీ. ౭౮

భగవదుపకారస్మృతి.

—o—

కా. పాశ్చరేయాచలరుంగశృంగమలపైభాగంబునందుండి యీ
భూలోకంబున దూకువాకరుంగి దుంపు లెన్ని సంధిలెనో,
యారెక్కణ్ సరి దేల్చుమేటిగణకుం డప్పుడో, కా కేడికన్
బాలుం దేవ! భవత్కృదోపకృతు లెంచక? భక్తచింతామణీ. ౭౯

కా. ఎన్నో తప్పెను బ్రాణగొడ్డములు నా దేయత్నముక లేకయే;
చెన్నంటుల్ చెలువం దలంచిన, లభించెక మేలు లెన్నేని; నీ
కన్న స్వీనికే గారణం బెవరు పైగా? బిల్లులం దల్లెలా
గెన్నం దేమట; వెట్లు ని స్మృతు? దండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౮౦

కా. అన్నంబం దుడకంబునందు, గృహశయ్యాయావపీతంబులం
దు, న్నానావిధలీలలం, దభిలమందు స్మృత్యువే తోచు; నో
యన్నా! మాకు నిమేషముక బ్రదుక కక్యంచే స్వశక్తన్ భువిన్?
న న్నివే బ్రతికింతు కేవగ లనంత! భక్తచింతామణీ. ౮౧

మ. ములుతోడన్ ములు పుచ్చునట్లు; కరుణాంభోరాశి! నాకీదులం
బలుమా టీవు దొలించినాడవు మహావక్తుల్ ప్రియోగింది; నే
దలియన్ లే కుపకార మప్పటిమహోక్తక దూకోతిక ని; స్మయో!
తులువకో, సైచవె నమ్మ దీనజనబంధూ! భక్తచింతామణీ. ౮౨

కా. వృందంబుల్ మొద లొనిమి త్తములచే, స్వప్నాదులక, సన్నగా
ముందే నాకు భవిష్యదగ్ధములచొప్పుం డెల్పు; దిట్లెట ని
బృందుల్ రాగల ఎన్న, ని శ్రీలక్ష్మణుక బాగ్గించి, నీచాటునక
మందుక నానికే గానరాక; షరమాత్మ! భక్తచింతామణీ. ౮౩

క. ఆవత్సించువునం దగాధ మనుచో నట్టిట్టు నేఁ గొట్టుకొం,
చేపట్టం గన కూపి రాడక భయాధీశుండనై, యార్తర
క్షాపారగ! కృపానిధీ! యభయతా స్రం లీన దేవా! యనన్,
నాపై తెచ్చి గదల్చనే దిగులు దింపన్? భక్తచింతామణి. ౨౪

కా నీ డేండ్లవృథు నాదుతండ్రి, పదొకొం డేండ్లవు నాతల్లి, నై
దోడు, న్నన్నును, నీపదాబ్జములపై దుఃఖించుమున్ వైచి షా.
నాఁ దారంధిము, తిండ్రి, తిల్లి, గరుడన్, దైవంబునై, మాకు నే
కీడు న్ముండక యుండఁ బోవును చెమర్తకిన్; భక్తచింతామణి. ౨౫

మ పెరిసిద్ధాంజన మిచ్చి యంధరిను మాన్పన్, విష్ణు నేడంబుఁ ద
త్పరతన్ మానవుఁ; డెట్లు లాదిగను స్వం దిచ్చి రక్షించునిన్
స్మరియించుం, డకటా! కృతిఘ్నతన; యుష్మజ్జ్వాళాశుభ్రధన్
ఓరియింపంగదె మారమోధరము; తిండీ! భక్తచింతామణి. ౨౬

మ. విముసం లేమటినన్ సమస్తజగమున్ నిర్మూల మాఁ గానఁ బ్ర,
హృదు! నీ తెచ్చులు వాల్చి వెచ్చుదును; నీ కన్యంబు నేదిక్కుఁ గా
నమి, నీభక్తులవిన్నపంబు లెవ యైనం బ్రేమ నాలించి నే
మమ చేకూర్తువు; నిన్నె గొల్చెద మహాత్మా! భక్తచింతామణి ౨౭

మ నిదురం గల్పన చేసి, దానిఁబడన్ దేహంబు, డేదించుఁ, ౨౮
త్యుదయంబున్ సర్వక్రొత్త సర్వైదుగతిన్, దుఃఖాదులన్ స్వదా
మిది. మై, నీఁకక యుండ, మాకు ముట పశ్చంబున్ బ్రసాదించి; తి
ల్లది నీసృష్టి, జగద్ధితార్థ మిది; తిండీ! భక్తచింతామణి. ౨౯

మ “అడుగ న్నావినఁ బెట్ట దవ్వు” యనుపామ్యం బాఁడయన్, నీకు మా
యెడలం గల్గినప్రేమకు న్నిగులఁ దండీ! యద్భుతం బయ్యెడున్;
బుడమిన్ మీ మదయంబు గాకమునుకే, భూలేక! శిల్పింపనే,
కుదురుం, గట్టఁ, డోడన్, సమస్తమున మాకున్? భక్తచింతామణి. ౩౦

మ. ఆయయో! మే మతిమాన్మచిత్తులము గామా? కన్ను, గారీ, గూడు, గుడ్డము, లే కార్తిని బొందువాండ్రో; బలగుండ్రం గాంచుచున్, మాకు నట్లయవస్థలో దొలగించునీదయకుఁ దుష్టిం బొంద, కత్తాళ నెన్నియు వాఁచింఁడు; మ'జెల్ల నేమిటికిఁ? దండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౯౦

ఉదయపార్థసము.

మ. అపవేకాంధ తమోనిరాకరణవిన్యజ్ఞానవత్సవందా!
భవరోగార్తమహాకీషగ్న్వర! జగద్యావ్యంతరవ్యాపకా!
రవిరోటిజ్యోతిమాన! నైగమశిరోరత్నయితాఃఖ్యైర్ద్యయా!
భువనాదాః పురాణపూరుష! స్వయాఁభూ! భక్తచింతామణీ. ౯౦

కా. యైతన్యాగ్నిమరీచిగుచ్చకలహి, సమాష్టితం బయ్యెడుకొ
జేతోవ్యోమతమఃపరాగము; నిసి స్థిలంబు మద్భ్రష్టలి
వాఁతం బక్షిసరోజకుట్టలదళాగ్నింబల్ గదల్చున్; మహా
కారణంబున కక్షిచక్షు లెగయిన్; సద్భక్తచింతామణీ. ౯౧

మ. అపవం బాఁతినలెంక వాక్షణము, నూత్నాంకురమున్, మోకయుకొ,
జివరుల్, గొమ్మలు, నాకులుం, బువులుం, చిండెల్, గాయంబుం, బండ్లు, ను
డ్లు మావృక్షము నైంద్రజాలికునలెం బల్నిద్ర మేల్కొల్పి, ర
యవరూఢం బగుచిశ్వముం దెలుపు; దీక్ష! భక్తచింతామణీ. ౯౨

మ. జనసంచారము పూర్తిగా నడచి, నిశ్శబ్దంబుగా నున్నచ
తనముకొ యామికుపోలికన్, వివరసంతానంబు గాఢవస్థను
త్తిని లీనం బగురాత్రి యెల్ల, జగ్ధ మాదేహంబు జాగ్రత్తితో
ననపాయంబుగఁ గాచివాఁడవుగదయ్యా! భక్తచింతామణీ. ౯౩

మ. చనుఁబా లోలిచి, తొట్లలో నునిచి, పజ్జ న్నిర్పి జోకొట్టఁచుకొ,
గజ మాయం, గజ గల్గి తల్లి, నిమివుం గాపాడుచుదాన. భో
జనముం, దల్ప మనుగ్రహించి, పవనస్పృగుఁబానక నిద్రపు
చ్చి, విసిం గావలి గావె మారు? సుగరా? భక్తచింతామణి. ౯౫

మ. మమ నే భూగమ నామ, మాతృకతనింబు జొచ్చి యొప్పట్లు, శ
య్యకు రేయెల్లమ నిద్ర నుండి యొదయం బైవట్లు మేల్కొంటి; కా
కనులం బాపజగంబుఁ గన్గొనక మన, గన్గొందు మే లొందఁ, బా
పముల్ తాపపాదపద్మములు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౯౬

మ. తిమకాళిం గుమమంబులం బలి, భింతొక్కరుణ్యమూలంబునన్,
వదదా! మద్రీననం జరించినలనెద్వాక్యంబులన్, నీచదాం
బురుపాద్వంద్యము శ్వరూప! యది నేఁ బూజింతు నీవేకునక ;
బరిపాలింపన పాపముల్ వొరయి కుండక; భక్తచింతామణి. ౯౭

క. గూఁటం చిచ్చుకకందు వెల్లపు డనుంగుందలి ధ్యానించుచుకొ,
దోటి న్విచ్చు నదేమి తెచ్చినను. సంతోషంబు, క్షాపముకొ,
బాటిల్లంగమ; నట్లు నీడల మధ్యానంబు గావించ, ని
ష్కాటిల్యాత్మకఁ గొల్తు ని మ్మదయ; మీశా! భక్తచింతామణి. ౯౮

మ. ఎరకుం చిల్లలఁ దల్లికోడివలె, ను మ్మెండఁ బగ్గి క్రింద
శ్వర; మే లోర్వక నాయగొద్ద యెడఁబాపం జూచెడి క్షమయ్య; ద
త్తరపాదాపాతి సోఁక కుండ, నను తెక్కల్ గప్పి కాపాడ, నీ
చరణద్వంద్యము నాశ్రయింతును పదా; సద్భక్తచింతామణి. ౯౯

మ. తెలవాతెక; గను చూడఁగల్గె; కయికొ, దేవా! జగం బంతటక
జలదచ్చన్నపథఃకుహారజని నేకుందం బటుల్ ముందువి
స్కల నే మున్నది గాన రాదు; నను సంధిపొయ్యి. భిదంబుగా
మీలఁగింపంగదె నాయమై యెప్పుడు; సామీ! భక్తచింతామణి. ౧౦౦

సాయంపార్థసము.

కా. భావారీరి! భవాద్విపారీరి! కరుణాపారీరి! దీనావనా!
 నేనాప్రిరి! పరాత్పరా! కుభకరా! చిదూరి! సర్వేశ్వరా!
 దేవా! నిత్య! నిరామయా! నిరుపమా! దివ్యాద్భుతపా! భవా!
 జీవాధారి! ముముక్షుత్వాత్పుటవిసాసీ! భక్తచింతామణీ. ౧౦౧

మ. కొఱఁకు ల్పావి కలాయ కూలములు పుల్లు ల్పావై, మామాననల్
 దణిపిం జేసిక, నీచానుగోపాముశ్శ్రీం జేరుకొన్నారి మి
 త్రితి మాగీములు; నేటివివాదలిలం ద ప్పొప్పు లే మన్నవో,
 యెఱుకే నీ; కపరాధముల్ సయిఁపు; తిండ్ర! భక్తచింతామణీ. ౧౦౨

మ. మునిమా పాటలు మాని, బ్రహ్మాండు గృహంబుం జేరి, మై నిండి నం
 జినపెంధూరికె ఎల్ల యేనవడి, వానిం బొడకాడింపదె?
 దిన మెల్లం గల పంబులే సరిపితిం; దేవా! మహాపాతకా;
 నను ధాతాత్మునిఁ జేయవే కనికరానీ; భక్తచింతామణీ. ౧౦౩

మ. నిదురిన్ భూతిపితాచముల్ నిలుచునట్లే, ఘోరదుష్కర్మముల్
 పృథయాదిర్భవమునందు చింటిమీమై, యూరేయి నాకంటికె
 నిదురిం బాపెడు నంచు బెగ్గిలుచు, నే నీనామమంత్రంబు మం
 తిద యాచ్యుటవకై జపించెదను; దండ్ర! భక్తచింతామణీ. ౧౦౪

మ. ఉదయం బాది, మహత్తరోపకృతు లెన్నో చేసి తీ వీశ్వరా!
 ఇద మైతం గదలింప శక్తులమె దేవా! నీ ప్రశేషించినా?
 సదయా! కంటికి తెప్పలా గనునిమేపం బీవు తోడ్పాటచే,
 నుదినం బయ్యెను నేఁడు; కైకొను ననున్ముల్? భక్తచింతామణీ. ౧౦౫

కా పొల్లన్ దంచినటుల్, మదీయకరణంబుల్ స్వస్వశక్తన్, దివం
బెల్లం జూపెను నీరసక్రియలయం; దీకా! వృథా గాసిరెన్;
దల్లోపంబులు నైచి, భద్రమఖనిద్రం దేర్పి రక్షించవే,
యల్లం బివ్వడు వేడెడున్ నినుం; గృహభూ! భక్తచింతామణి. ౧౦౬

మ. ఇను నస్తాదికిఁ బంచి, చీకటిని నై రెక్కించి, తమ్మిన్ మొగి
ద్దినలా, గీనిసి తెల్విఁ దోలి, నిదురం జేపట్టి రప్పించి, నా
కినుల న్మాయును; నీకుఁ గాలవికృతుల్ గా వన్నుడుం; గాన, శ్రే
మను గాపాడవె నన్ను శయి; పరిమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౦౭

మ. వెలుఁగున్, జీకటి, నీకు నొక్కటియ నూవే; కిల్లకే చీకటిన్
దెలియం బాలినకన్ను లిచ్చితివి; తండ్రి! నీకు లేకుండునే;
నలు నైవం గనవచ్చుఁ జీకటిని, గొంప న్మించి; నీకంటికిన్
గలదే మాటు? మనంబె చూచెదు గదన్నా? భక్తచింతామణి. ౧౦౮

మ. పరిదేశంబున కేగుచుకొ, జనుఁడు యావత్వస్తుసామగ్రియొక్క,
బరిమన్నేహితుడేతి కిచ్చి చను విశ్వాసంబుచే; నల్లు ని
ద్దుర వో మండిన నేను, నాతెలియొక్క, స్థూలంబు, సూక్ష్మంబు, నీ
కరిమం దుంచితిఁ; జింత లేదు మది కింకన్! భక్తచింతామణి. ౧౦౯

మ. తెలివి న్వినివి వాడుకొ వృథామఁ ద్రీతి న్నవు నా కిచ్చువ
స్తల, నే నిద్దుర వోవుచు స్మరిల నిచ్చో నీకు నర్పించితిక;
తెల పొచ్చెనవి పాడు చేసి తని వాని న్నీ వె కైకొందో? న

* త్పలకన్ వెండియు బాగుఁడని యిడుదో; పద్భక్తచింతామణి. ౧౧౦

మ. బడలె శ్రీ; నభిలేంద్రియంబు లలసెన్ ; భ్రాగంబు లాయాపమం
బడెఁ; గొండంతలు బర్బలై నిలక తొప్పల్ వారెడున్; లేలువుల్
వడివ డ్దొఁ గనులన్ ; జగంబు మునుచున్ ప్వాంతంబు; వాకుల్ తడఁ
బడెమన్; బూసెడు నిద్ర నన్, శరణు దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౧౧

అకీస్సు.

మ. “ఫలవృక్షంబులఁ బండ్లు, బాష్పము” లటన్ బద్ధంపుమత్పార్థవణ్,
 ఫలియింపించితి మీళతం బిటు రచింపం బద్ధముల్; గాన నా
 పలుకు నేని నెఱవేర్చ బిడ్డ కిడుదున్ బ్రహ్మాదనానుఁబా; వ
 ద్దిఱ నీచే నరఁ డెల్లక్రయములఁ; దండ్రీ భ క్తచింతామణి. ౧౧౨

మ. ఉను యుండంగ నొనర్చుకోవలెఁ గదా, ముష్కర్షసేవనీ నరుఁ;
 డెనమర్థుండ; మహాకృతిల్ సలవరే; నామద్రౌతాంక ము
 ల్లసిఱక; నే శతకామరిభృషవమానన్ గాన్క గావించెదన్;
 నమరాయగ్రథితార్పితంబు గొను; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౧౧౩

భ క్త చింతామణి .

ఉత్తరశతకము.

ఉష్టదేవతా ప్రశంసనాదికము.

—

కా. క్రివిశ్వాద్ధతిహేతికై, నిరవధిశ్రేణుంబునకా, కిర
 త్వావిరూపి జలంబులందు బలె, నొష్టానాన్తీ వహ్నిం బలెన్,
 గావించెన్ మఖ మెల్లకంఠపులకున్ వ్యాభావికం దెవ్వఁడో,
 యాకంబు నిడు నన్నుతింతుఁ; బరమాత్మా! భ క్తచింతామణి.

- కా. ఛందోబ్యాకరణాదిలక్షణవిశేషజ్ఞానలేఖంబు నా
యందుం గల్గకమున్న, చిన్నతనముం దల్లించి చదవఁబలు ల
వృందప్రేమను, కంది నేఁ దుచనివత్సత్వంబ్రచారాయాదులన్
మందఁకా న వృలికింతు నిస్తుటిచి వింతల్; భక్తచింతామణి. ౨
- కా. నాలో నాకె మహద్భుతం బగు జగన్నాథా! త్వదీయక్రియల్;
నేల మ్మూలఁనూత్కృతజములెక, నీ పూనా నాయందు నుం;
తేలా గానది ముం దెటుంగ నది; యశ్చ నీకృపం బద్యమై
కాఁగిం జక్కనిపూలమొక్కవలె; దేవా! భక్తచింతామణి. ౩
- మ. జనకుం దీప్తితవస్తు పుండుకొని హస్తంబుం, దెదో చెప్పి, యి
ట్లని న స్వేదిన నీ కొనంగుడును దాయం బం త దన్వించు వి
ద్యుతచే; నట్లు పరా లిడం దలఁచి, మాట లొనినా కేదో యూ
హాను దోఁపిం; తడిగించుకొందు; చరితాత్మా! భక్తచింతామణి. ౪

అంతు

ఈశ్వరస్తవము.

- మ. ఒకట స్వేతోకఁ దిట్లు కె క్కివిడి, పై కొక్కండు గవ్వట్టుచి
త్రోకరండం దెదఁ దోఁచు, తోదసి, నిశాంతంబున్, శరీరంబు, నం
దొకమాత్మంబును గారణం బరయ; నోహో వృష్టి! యన్నింట నుం
దుకతా లో వెలి పాక్షివై; నుజనఁఁఁఁఁ! భక్తచింతామణి. ౫
- కా. వ్యోమంబున్ గ్రహతారకావలి, నిలం బుమ్మరిఁ, నై నేసి ముకా,
స్వామీ! నీవు గృహాభిషేక మిట శేనాఁ దైరిదో తోదసికా,
నీమాహాత్మ్య మహా! యలం క్రియ యశే నేఁడున్ గనకా వచ్చు; ద్వ
ద్ధానుం చారణ నిత్యకోభస; మనంతా! భక్తచింతామణి. ౬

మ తననూ రీగలకాళ్ళకుం దగిలి బడల బయ్యెడుం గాని, గూఁ
టను నెందుం జరలాడుచెట్టిమెయి కంటం గాన; మట్టి వొన
ర్చియారోకము నీకుఁ దాఁక దెవుడుం; గ్రీడింతు నీ విందు; విం
త! ననుబోఁటికిఁ గాలిబొండ; పఁమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౭

కా. వేఱక, లతులు, గో, ట్లనఁఖ్యములు, నట్టిన్ వన్న ధారాకు రె,
ట్లాలా గెందుఁ దదంతముల్ గనుకఁ దాదాత్మ్యంబు దా మొందునో
కాలం దైనపు డాత్మ, లాపరము నేఁ గాంతున్, జగద్వైతమున్
లీలం విచ్చెడుకీఱకాని నినుఁ; దండీ! భ క్తచింతామణి. ౮

కా. ఏయీకుం దెఱగన్నె రాకులకు నె న్ని నెక, మహాకల్పిలక
జేయకలేనిపెలుంగుగూండ్లు కిమిచేఁ జేయించి, యందుండి యెం
తో యందం బనునాకుఁజిల్కలను బొందుర్చావ మొందించునో,
యాతొత్తదుభక ర నీ నెకద; దేవా! భ క్తచింతామణి ౯

మ. ఎవ రత్నదుభక మే మొనర్చినను, దా మెంతేసి యుద్ధ్రంభముల్
కవనం బల్లిన, వ్యాఖ్య చేసినను, సంగ్రామపరిసంగంబులం
దెఱిం గెల్చిన, విస్మయపూరితం లెన్నెఁ జూపినక, లోకమం
దవి యన్నింటికి నీఁ కిత్తుడ; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౧౦

మ. మొయిలుంజంద్రుఁడుఁజాక్క. లొండొకటివైఁ బొల్పుంగతుండవుగా;
నయినం జావల కన్ని యొ క్కడన యొన్న ట్లవ్వి గప్పట్టు; బి
క్మాయ, విప్లుండును, రుద్రుఁ డీవు నమలా? యత్సన్నతస్థుండ వ
య్యయ! నీ వందిలకు న్నియంతపుగదయ్య; భ క్తచింతామణి. ౧౧

మ. జగమం జూచిన, దేవమం గనిన, దేవప్రాన మూర్ధ్వంబ; య
ట్లగుటం జాక్కలు దేవదేవా! భవదీయాప్రానసింహాసన
స్థగితప్రాజ్ఞులవజ్రావంతు లన్ని నే కంకింతు; పరోక్షమతం
బుగ నీ వుంటను గాదె కెల్లు నభిలఁబున్? భ క్తచింతామణి. ౧౨

మ. విరళంబుల్ హరిచందనదుగ్ధమును లీపృథ్విం; దృగం బెల్లవో;
నరు దెంతో కనకంబు; చా కినుము; మణ్యశృంబు లిట్లేగదా!
శరీరింపఁ బ్రయోజనమునరణిం ద్వత్సప్తి దీపించు; న
బ్బుర మీ వెంతటిబుద్ధికాలివో! స్వయంభూ! భ క్తచింతామణి. ౧౩

కా. రాకాకారదశచంద్రిచంద్రిక, మహాగ్రగీర్వామద్యాన్నదు
ర్లోకాదిత్యనుదుస్సహృతపముఁ, గారుణ్యపతావంబు లే
లోకారాధ్యుని, కామహాపథుని నాలో నిమ్మ ప్సానింతు, మో
క్షైకావాప్తికి, రాపకాంతికి; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౧౪

మ. శ్వలవజ్వలలకన్న, మృత్యుముఖదంష్ట్రాశ్రేణికిన్నన్, విశ్వం
ఖలకల్పాంతపయోధరస్థలితనిర్హతాలికన్నన్, మహా
జలరాశ్యుత్థితబాడబాసలఃఖాజాలంబుకన్నన్, భయ
స్థలముల్ నీబొమముల్ గానె? పరమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౧౫

మ. దానంబందు దధిచిత్తేదరశిబల్; తారేశకానీసం
తానాంభోధరకామధేనువలఁ, జంతారత్నమున్, ముఖ్యమల్;
నే నం దోక్కట నిమ్మఁ బోల్చితిని; దండీ! నైపు తాతవ్య; మో
క్షానందపరిద! నీకు నీవె పరి; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౧౬

మ. సృష్టచిత్తం బోకరీతి నుండఁ, గిరియ నేత్రేలాగు గావచ్చు; నా
వివసుల్ తేసురిమీఁదుగా జరిగెడుక; విశ్వేశ! నీయిచ్చక
వివరీతంబు ఘటిల్ల, దంతికును నీవే గాక; నానై భవ
త్కృపయన్నక, జెలు పెట్టు కా కగున? దండీ! భ క్తచింతామణి. ౧౭

మ. సమయం బక్కట లేదు; నేటొకరివాక్పాహాయమాక నల్ల; లం
చము పంతం బనరాదు; గొప్ప, కొలఁ, దెంచం గూడ; దొరార! యిం
తమహారాజపు విందు వాదరమునన్ మానీన్నపం; బెల్లదం
బము నల్పాధిపులంద తోఁచు; బరిమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౧౮

క. ఆకాశంధము లన్ని యూడ్చి, యనురాగామ్రుద్రవాళా? నెం
తో తోటిల్ల భుజించి తోరణమలక, దుష్టి జ్ఞాధారేనన
పాశ స్త్యం బొనగూర్చి, భక్తిమయదీపం బంచుమానందోహృ
త్కృతంబుల్ గద జానయోగ్యములు నీకున్? భక్తచింతామణి. ౧౯

క. దూడంటే యవి యార్య నాడటజ, దోడ్తో ధేను వంభా యనక;
గూడం బాటును నల్ప మొదరిగినక; దూపించ నీవానినె
నీదెందం ఓటు అందు నంచుఁ బెలుచక క్షీంచితో యట్లు? నీ
జాడల్ నీవనులందె చూడలుతు; నీకా! భక్తచింతామణి. ౨౦

క. ఆకాశంబును, భూమి, యకృతటలు రెం; దం దెల్ల నీశక్తియొక,
నీకారుణ్యము, నీమహత్త్వమును, నీసే ర్పదిగా నన్నియొక,
నీకుజ్జుల్ నడువంగ వాగ్విలివి, తండీ! భావగర్భంబుగా;
నా కే శుద్ధము గాదు నేర్పక, యనంతా! భక్తచింతామణి. ౨౧

మ. తనదేశంబు, స్వభావ, నైజమత; మాతృప్రాక్కులాచారముం,
దనదేహశ్మల నెల్లెఱంగున, సదా చా కట్లు పేమించి, త
ద్భవతావ్యప్తి! సాధనంబు లగునక్కార్యంబులక సల్పఁగా
నను బొలుద్ది యొసంగు నీవోజకు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. పులకందంబులు మేళించునెలలంబుల్ గాన, యోదేవి! ని
శ్చలభక్తివ్రతిపాదకంబు లగుయన్మద్విన్య చాక్రమల్
గలయం గూర్చినకల్పముల్? పెఱకృతుల్ తాదృజ్యవోజ్జంబులే?
జలముల్ వీటె రచాణనంబులకు? నీకా! భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. పయిపై దుస్తమ మొత్తఁగా ముడిగి, తోభావీన మాతృక్కులే
శయకోశంబు, త్వదంఘ్రిసంస్మరణభావ్యదోచిచే కాక, బో
ధయాతం బై యలరాదనయ్యో? పరమాత్మా! నీకృపావీక్ష రే
క యెటుల్ నేకుఁ బాద్యకస్మరణదీక్షల్? భక్తచింతామణి. ౨౪

భగవద్బింతనము.

మ. పరమాత్మా! నిను నేమటించనివి సంపత్తుల్; నినుం బీరిచా
తురి సత్యాతురతన్ సదా మరగి, యెందుం బోని దుల్లంబు; నీ
వరిం జేరడుదారి వారయ సమర్థులై నదే బుద్ధి; నీ
పరిచర్యన్ వినియు క్తమే తనువు; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౨౫

మ. విన్నె యన్నిట నేనరుండు కనునో, నీవీరికే నిచ్చులుగా
బున్నెం లేళుకుమందు నరెడినో, నీమోముం గనుంగొందుఁ దాఁ
దిన్నంగా నెఁఁ దాచరించునో క్రియల్, దేవా! యతందే భవ
త్పాన్నిభంబున కర్పణఁ జొను; పరమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౨౬

మ. హృదయం బెంతయు వేడి యెక్కఁగను, నీవే ది క్కటంచుకొ, భవ
త్పదపద్మంబుల వాల్చి వేడినతి, నీభక్తుండు నందేవా ము
న్నది లే కొందును, నిక్కువంబు నిజమున్ సత్యంబు ముమ్మాటికికొ,
మది విశ్వాసము గల్గి యున్నఁ; పరమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౨౭

మ. చెలఁచుల్ నుండరిమందిరంబున బలెం, చీకాకుగా నిక్షిప్తం
బులు దెందంబున నానమాలితెర లేపో ద్దలమందంగ, న
జ్ఞానగా కొప్పరింతురయ్య మటే తిజ్జల్, త్వత్పదధ్యానకా
శలిచే నూర్చుక వాని నస్వనాము? నీకా! భ క్తచింతామణి. ౨౮

క. తోగన్నున్ వెలిగన్నుఁ బోల్చి, నిది రెండుం గాకెన్నుల్ గదా?
యోగింద్రీవుత! నిన్నుఁ దన్నును, ననుం జోవండు వీక్షింప; నీ
రాగత్వంబునఁ గావలం దన మొనర్పం బోరె రాచాజులకొ;
భోగానకుల శిట్ట మోక్షములు ముచ్చుకొ? భ క్తచింతామణి. ౨౯

కా. ఎల్లకా నీ కయి యుండ, నజ్జానకు నీ వెందుం గజన్ రావు; ని
ద్యులేఖాయుతకోటిభాస్వరి! నినున్ దోల్లమ్మలా చూచుటలో?
ముహూకంబు బడంబు; జీవమును, దన్ములంబు నీ; వెట్టు లా
కల్లాడం గల దీవు లే? పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. 30

మ. వనిముల్లంతటిపాప లోప మయి, కళ్ళం బంతయుం బోలె, ని
న్వరిముల్లంతవివేక మాత్రుఁ గలనై, బ్రహ్మాండకోటుల్ నదా
పరమాణుక్రియ, రోమకూపతయ మువాతాయనక్రేణిలోఁ
దిరుగన్, భాసిలునిన్నుఁ గాన; రఘుభేదీ! భక్తచింతామణి. 30

కా. నీపాదంబుల కింతదూర మగుటలో, నీడింతనం బాత్మలా
దీపంబుం బలె వెల్ల కుండుటలు, నెందే నీ కనిపింబు లె
వ్యాపారంబులలోనఁ జొచ్చుటలు, దప్పన్, దేహి కున్నే దురా
పాపతుల? గన రవి సజ్జనులు; దేవా! భక్తచింతామణి. 31

భక్తవాల్మీల్యము.

మ. పరలోకంబున మేము సౌఖ్యపడ, నేర్పా పైవకాలం బెదకా
బరికించన్, మునుషాయువం చిల మహాపాథోధిమం దల్ప;
కరమై తోచెడు; నైన నీవిధుల మెల్లంగాఁ. బ్రపాదింతు వా
చిగ సౌఖ్యంబును నేరదల్పమనశే; క్రిధి భక్తచింతామణి. 33

మ. కల చూపంగనె క్రుంచి చేయట ప్రళస్తం బంచ నూహించి, భ
క్తులదోషంబులు నాగ నీయక, విపత్తుల? క్షగాఁ బంచి వృ
చ్చులనంబుం గలిగించి, వారిలను బక్తాత్మపులం చేసి, న
త్పలకక కుద్దుల నేగ చేయుచువు గావా? భక్తచింతామణి. 34

కా. మామర్యాదలఁ బట్టి నీకుఁ బ్రభువా! మర్యాదలం జేతఁ; నృ
ప్తు! మాయుప్తయఁ బట్టి దేవరకు నిష్టానిష్టతాకల్పనం;
దీప్త సీయెడ మాప్రప రసము జూకే తగ్గదాఁ; గా దచిం
త్యాపేయాత్మునఁ; కై న భక్త గను దీరా! భక్తచింతామణి. 3౫

కా. దాసులో కొండలు, పొగిణులలో విసిరి, విండలో వేయించున్నార నీ;
న్నానంజోదము నీకు లే; దని తడియార్చ చీలినలులు లం;
దోనర్వేశ్వరి! వాడు పిరు బలెఁ గా, పుల్లంబుఁ జూ తీవు; నీ
కీనుకా దోసము నున్న భక్తు నెడఁగి దండీగి! భక్తచింతామణి. 3౬

కా. అహ! నామది కెంతహాయి, వరమాత్మా! కొండ పైబడ్డ, ముం
జే పేలాగతి నొడ్డి, యడ్డి పరిరక్షిం తీవు న న్నన్నయ
త్సాహం బుద్ధుల మైన దాదిగను; నీదాపాళి కెల్లన్, భవ
ద్వాహుద్వంద్వము నజ్ఞిపంజరము గాదా? భక్తచింతామణి. 3౭

కా. నాయాగంబులు కోటికొండ లయిన, మన్నించి లోఁ గొంటచే,
నీయవ్యాజకృపారసం బొకమహాసీరాకరంచే జూనన్;
స్ఫూయద్వాదబలహీనుడమన, నెత్తుం దైన నం దుబ్బునో
నీయుగిర్వ మటంచు లో నడలుదుకా నే; భక్తచింతామణి. 3౮

—అంతు—

భక్తలక్ష్మణము.

—అంతు—

మ. నకలంబున్ దిశదీకరించి వగ, లాచ్చాదించు సదూగి; మ
త్తై కడుకా లోకీకవాగరంబు, విషయా లిం చెల్పి నీ న్మాట్యునిం
దుకు భిక్షులు తమనగిదోరె, వను నొందుకా యోగపున్నిద్ర; యం
చె కదా తజ్జలంబాగదూకు; యాభదీ! భక్తచింతామణి. 3౯

కా. శుశుల్ బద్ధుడమల్; సిరుల్ మెఱుపు; రెన్నెల్ మోసమల్; మిసలన్
దేగిల్ భోగము; లాటుబిడ్డ రెరవుల్; నేయమ్మలన్ మాయమల్;
నానావిశ్వము వ్యవస్థ మంచు, మృగశృంగం బోలె సంసారమున్;
జ్ఞానల్ నవత్తక, నిన్నె కొల్లురు; ముకుందా! భక్తచింతామణి. ౮౦

కా. తా నెవోటను ధ్యానశివితత్వత్వాన్నిధ్యమం గాంచు, నా
స్థానంబే భవనా? కాళి, యథవా! తత్కాలసంభూత మా
వాచందాకుర్మురం బహువవారగింగోళుంబు, నంతిర్యుఖం
దానీభక్తుః; కొందుతీర్థము లిం కేటా? భక్తచింతామణి. ౮౧

కా ఆనందాకుర్పు లర్హ్యపాద్యమాలగా, స్వాంతాంబరుట్క స్థికా
సీమం జేసి యసంఖ్యలోకయంతకుక్షీన్ నిన్ను, దదార్భ మ
నూనం బొట భరింప రామి నన, మానల్ నిశ్చలత్వంబాన
ధ్యానానసమగ నానమరు; ముకుందా! భక్తచింతామణి. ౮౨

మ నిన్ను లింతించుచు, నీమతం బెఱుఁగుచున్, నీయిచ్చెమున్ సల్పుచున్,
దనకుం జాట్టము, వక్క మెల్లజగమున్ దైవంబు, నీ వంచు, స
జ్జమందై, కుశ్మరపుష్పవందమున సంసారంబునం దుండి, ని
న్నెవయిన్ భక్తుఁడు పోయిగాఁ దుదకు; దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౮౩

మ. నగుచున్, బాదుచు, నాదుచుం, దిరుగుమిన్, నానాకీయల్ సల్పువాఁ
డగు చున్నన్, స్వగృహం బెటుల్ దలఁచుఁ గారాగారబద్ధం, డెటుల్
జగతికా భక్తుఁడు దేహయాత్ర రుచితో సాగించున ట్టుండి, ని
న్న గతింగాఁ దలపోయె నెప్పు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౮౪

మ. తనలోనవున్; దనంతనాచు; గోభగున్; ధ్యానించున్; శేల్మాధ్యున్; గి
వృత్త కుండున్; బులకాంతాంగుఁ డగు; బాష్పకీర్ణుడొ; నిశ్వసిం
చును; కెక్కున్; వెఱుగొందు; మైమలుచు; మెచ్చున్; నచ్చివానందమూ
ర్తిని నిన్ భక్తుఁ డజనోమున్ తురగి; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౮౫

కా నీతో నవ్వులు; నర్మగర్భితమూర్ నీతోడ; నల్లనమూర్
నీతో; ముద్దులు, ముచ్చటల్, మురిసమూర్ నీతోడ; విజ్ఞానగర్
నీతో, వాటలు పాట లేకరములుకా నీతో; జగం బంతయుకా
నీతోనే నుమి నీదుభక్తునకు; దండీ! భక్తచింతామణి. ౪౬

మ. అడఁగం దొక్కుచు గడ్డిపువ్వులకు; నుందాదుల్ తలం చాల్చుకై
వడి, దీనానిని ధిక్కరించి, ధనులం బూజించు లోకంబు; గ
వృదునే పేరేముడి యందు? నీకు నిఁ మాభక్తుండు, నీవారిలోఁ
గడవాతిక గడు గారిమిండు; మునిపక్ష! భక్తచింతామణి. ౪౭

మ. ఎవ రే మన్నను, నేమి చేసినను, నెం దెం చేమి పోప్రించినన్,
భువిలోపం దన కేమి గావలసినన్, బుతుండు దల్లిం బరెన్,
మివులన్ భక్తుండు, నిన్నె పేరుకొనుచుకా, నీవింకే నచ్చుక, గ
ర్తవునుక భర్తవు నీవె గావఁ; జరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౪౮

కా. నిమ్మకా భీషణభీషణుం దనఁగఁ జల్లడీ! విందు; నైనకా, భవ
త్పన్నిధ్యంబున కేను కా వెఱుఁ; వత్సం బావు గో వైనఁ, కాఁ
జ ప్పానం జన కున్నె? తోన యది వాత్సల్యంబునకా జేచుదే?
నన్నుం గ్రచ్చుల నిచ్చి కావు; దురితఘ్న! భక్తచింతామణి. ౪౯

కా. లావణ్యంబును జంద్రమండలమునకా, లాలిత్వ ముబ్బంబునన్,
బ్రాహ్మజ్యేషుమునన్ గృహంస, మహారత్రి ఖనిత్రేణి, ని
ట్టివిక్రయంబున నిందు కించుక భవశ్చ్యుంగారభావాదులం
చా పీడించి, వరించె నికా మతి; మహాత్మా! భక్తచింతామణి. ౫౦

మ. తమఁ బా వామతి, దేవ! ని స్వలచి, సంతాపంబున స్వేగుటన్
గని, యశ్యంబులు మాని జప్యక, యఖండప్రాధవాంతధ్య
ద్వైతకల్యాణగజానువర్ణనల నోచార్చున్; ద్వచాలింగనం
బున నింకకా ముఖపారవశ్య మెత్త దబ్బుకా? భక్తచింతామణి. ౫౧

కా. చెప్పన్ సిగ్గున దేవ! నామతివెరల్; చింతాద్వితీయంబుగాఁ
దచ్చొప్పుల్ గణించుకొంచుఁ, దనకుం ద్వత్పదసంపాదనం
బెచ్చొట్టన్ లభించునో యని, పదా యేకాంతమం ద్రులన్
దొప్పందోను; పశుస్తమం దక్షుచి జెందున్, భక్తచింతామణి. ౫౨

మ. అలవాటై చతుఁ గాని యింద్రియము లయ్యెవృత్తులం దామగాఁ;
గల లేమో యని తోచు రేయి పని లేకార్యంబులు న్నాకు, నా
రలఁ పెల్లప్పుడు నీయధీన మయి చింతామగ్న మౌ చుంటు; నీ
నలనొప్పుపథకారి వేము? పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౫౩

మ. అలయం బాంధవ కడ్డు లామడలు గావా? దేవ! నాకాటికిం
గళలే కల్పము లయ్యెడుం జనివీక్షింజేసి? యువృత్తుటా
క్షులనం బెన్నెటి కబ్బినో? మతికి నాశ్వాసం బ దెన్నెడో? న
ల్కలు వేయెమిటి, కాళ నూనికొని యుండున్; భక్తచింతామణి. ౫౪

మ. పరికింప నివృద్ధి లేక చల్కాను బునగ్భాషావకాళంబు సం
ధిల కుండం; అరమేళ! తా నభిలము నీక్షించు రూపాదులక
దెలియం జాలనిచూపునక! స్వరిమలున్ విన్నుండు భేదాదిసం
జ్ఞా దక్కక, మతి నీకు మేలుపడి; యాకా! భక్తచింతామణి. ౫౫

మ. అవికారుం దహఁ దద్వితీయఁ దభిలైకాధారుఁ దాద్యుం దభి
ప్రవిశాకుం దభుమ్నలుం దమమహాళం, దారతమ్యంబు నే
నబలోకిం పకు గా, కయో! యుపనిషత్పర్యుండు నా కందునే
యనితేకక్షితి? కంచుఁ గుందు మతి; దేవ! భక్తచింతామణి. ౫౬

కా. చాలుం జాలును! నామరూపములు లేకం బైన లేనట్టిసి
కాలాయంపడి నందు కయ్యెఁ దన్మహాత్మ్యైత; మిట్టల్ పదా
జాలిం గూలి, స్వయంకృతాగమానఁ బ్రాప్తపమం బొంద నేఁ
దా లైతిక; దుది నాకు సిగ్గుయే దేవా! భక్తచింతామణి. ౫౭

మ. పొగయన్ మిక్కిలి ప్రాయ్య మందు నన; నక్క ప్ర్యయ్య నున్నప్పుడె
 చ్చుగ మేనం గులు; పెక్కుడుక్కయగు ఎచ్చు స్వాన నా; నావదల్
 మిగులన్ శ్రేయము వెంబడించుకటి; స్వామి! నామనస్తాపమే
 యగు నా మాటల నీవ్రసాదమున; కీ! భక్తచింతామణి. ౫౮

మ. పొడుపుంగొండను నిండుఁజందురుఁడునుం బోలెక, నునోపిథి ని
 వ్వుడు మానట్టుమ, దేవ! నన్ను జడధిం బొంగించుచున్నావ; నా
 యెడ లేమో జలమందు లెం డుచిన ట్లాప్పారు నీవ్వుట్టువక;
 జడిగొంతున వి బాష్పముల్ పులక లెచ్చన్; భక్తచింతామణి. ౫౯

కా. మానె న్నే నభిలంబుఁ బూయఁబడి, కన్నుల్ మండఁ జీకాకుగం
 దా నెంతో తడ వుండి యుండి; కుదిఁ దానం బాడువాఁడుంబలెక,
 నానాచింక బాగుస్పికం బగుదు నుంటక, నిన్ను ధ్యాయించునాఁ
 దానందింబునఁ దలు నా మనమ; దేవా! భక్తచింతామణి. ౬౦

కా. అచారంబులు భిన్నముల్; మతములు వ్యర్థకృత్తముల్; వేదభా
 షాచేష్టాదులు పెక్కు; లిందు గుణదోషస్పర్శ నా కేల? దే
 వా! చిదుగోచక! నరకకాంక్షి నయి నిన్ ధ్యానించి, నా కెవ్వధిన్
 దోచుం జేయుదు నట్ల; నమ్మి చరియింతున్; భక్తచింతామణి. ౬౧

సానుతాప ప్రార్థనము.

కా. నీనోటన్ భయభక్తు లున్నవి; శ్రీకర్ నింకింతుతో యన్ననం
 కోపంబు గల; దావదల్ దలఁచినక నుండెల్ ఛలించుక; దిగల్
 దోచున్ నాకరతాథ లెన్న; నిటు కా దుఃఖించుచుక సాగినక
 నాచిత్తం బలరాదు; రోయ దళ మన్నన్; భక్తచింతామణి. ౬౨

కా. తేజం జెట్టియఁ బాము చెల్లున బలెన్, దేవా! భవకృష్ణిధిక్,
బాలం దక్తఁజ మొందు నావృదయ, మధ్వానాంధకారంబునక
నాలాయం బతిడున్నుతుల్ మరగి తా వట్ల మంటక; గృహ
నాలా! తిప్పచె దాని సర్వకులతోఁక; భ క్తచింతామణి. ౬౩

ను. అదివీరిం జెడుదాదలం దిరుగ, నీచా! నాటి గాటంబుగాఁ,
చివుకంబాఱక, నాఁకునాఁటికిఁ గడుక జే వెక్కి, వీలన్ నెలర్,
నవలక రేయును, నామతిన్ వెళుతుక బాల్పేయనీఘోరను
కృపపుష్కలం నూడ్చి కాపు కృప; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౬౪

ను అనకుం జాభవదీయస్పష్టిని జేయర్థంబు పాటిల్లునే
యనునాక్షేపము నుజ్జగించి, విరమాత్మా! యిమ్ముహిన్ విచ్చియో
జనుడక నే నని విన్నవించుటకు నేనందేనామన్ లేది; యై
నను దీక్షక కరణాగతుక విడువ కన్నా; భ క్తచింతామణి ౬౫

ను అకటా! దేవరపాదసన్నిధిని జేయంబడ్డనానావలం
దొకటిక నిల్చుకొనంగ లే నయితి; న న్నోమంగదే యంచు, నే
ముకముం బెట్టుక నేడుకొందు నిఁక విస; బోనీ, మఱేదిక్కు? నన్
దకటాంకుం బరమేశ! దిద్దుకొను విద్దన్; భ క్తచింతామణి. ౬౬

కా. బాగ్రీత్యన్నమమృత్రం గడచె శ్రోత్రం; లేమి యన్నక, మదో
దగ్రీత్యంబున నొంట రెంట గలవచ్చాపారమర్ చేసి, నీ
యగ్రీత్యంబున శైలిఁ బాత్రీమను నే; నోదే! పుట్రీర్ సచా
కుగ్రాహ్యుల్ గడ రెండి; తేజ దయ నన్నున్; భ క్తచింతామణి. ౬౭

ను. అకటా! చిన్నటనాటకుండియును జేయంబడ్డమద్భరపా
తకమల్-త్రీవ్వఁగ ద్రీవ్వఁగా, వృదయగోత్రంబందు దేవా! భయా
నకభంగిం బ్రభవిల్లకోకరురిలోనక ముద్ది, పూతత్వదీ
యకరాలంబును గోరు నా కభయ మిమ్మా; భ క్తచింతామణి. ౬౮

మ. సరిచూడం దిసతంతు పెంతయును నూత్నం; బంతకన్నన్ మన
 త్తీరనూత్నం బగు నాకుజల్లకలల్ దారం; బహా! దాన న
 ప్పూరువుం బోలేను, నంతకన్నను గరంబున్ నూత్న మానామనం
 బురి గా వ్రేలుదు; ద్రెవ్వ పెంత కది యేమో? భక్తచింతామణి.

కా. ఎండం బప్పున గండి పైరు, జడివా కేలాగు రాఁ గోరునో,
 చందా త్తొ మద మేది, తానెకటాతం బట్టి లాకించి నే
 నుండుకొ; గొందొకనాటి కైన నను నీ వోదార్తునో, కర్మ మి
 ట్టుండుం బొమ్మని యూర కుండునో? కృపాశూ! భక్తచింతామణి. 20

కా. అన్నం బంచును, వస్త్రములను, గృహ ముం, చాలంచు, జాలంచు, ని
 ట్లెన్నో భంగుల, నెండలో యెరుకు; రే లీగోనా నా కంటివా,
 ము న్నొక్కండవు నుండఁ దోచుక జగంబులో నేనీ, నేఁ దిట్లు మ
 మ్మన్నక మాబోతు కెట్లు? ది క్కెనరు? దేవా! భక్తచింతామణి. 20

కా. నీవంపుంబ్రతు కెన్ని నాకు? లిక నా కీరాదె యారోగ్యమున్?
 సేవలో నీ కొనరించ, న న్నరసి రక్షించు బదు ల్యత్తులే?
 నావాఁ డీదెన నున్న? యన్నయభిమానం దింత లే దాయెఁగా?
 నీవే యీవిధ మైన, వింకఁదగ వున్న? భక్తచింతామణి. 21

మ. కడగండ్లం బడు చిట్లు నీదయాకు నేఁ గన్నెట్టుకొన్నాడ; నె
 క్కడ నున్నావు? కృపానయదా! మొల నీకర్ణంబులన్ సోఁడదో?
 పెడకర్ణంబులఁ బెట్టెదో? వివిధతన్, వేపారిక; నోరఁ గా
 యిడ క్లిర్పివఁ బోవు నేమిగతి; తండ్రి! భక్తచింతామణి. 23

కా. తంగస్తోత్రమనుధ్యమాత్యధమపాశ్రాంతి వికారంబు లే
 బ్బంగిం బొందిన, నన్ని పేర్లకునుకా బల్వేడ్క యానట్లు, నీ
 కంగీకారమ కాని జంతువులవ్యత్యాసంబు సర్వంబు, మా
 కుం గోరం దిది; బాదు లేన్నఁడు దోలంగున్? భక్తచింతామణి. 24

మ. “భవిష్యత్ తాళము దీయునప్పటికిఁ జేడల్ పొగిమల్ వాయువా”
రమలోలోకి తలంపు రాఁ దగునె ని న్నన్తుంచుచోఁ గూడ? నో
యసహ! కారుణిలో భయండ్ వలె వాయురిం గనం బాలుదే!
నను వేగింపక పొవు మింతట; ననంత! భక్తచింతామణి. 24

కా. నాలో ల్యావడమొక్కటంచు ననుమానం బైన, నేఁ దోమి, ని
న్నేకాలంబున కిస్తురింతు నపుడే యేఁచంగ రాదయ్యోలో
కైకాధారుడ వార! నీకు వెలియె, యే చెప్పునీ రావదున్?
నాకు లామి మదీప్సితం బొనఁగమా; సద్భక్తచింతామణి. 25

కా. త్రిజగన్నాయక! దీపాక్ష! భవదుద్దేశానుసారంబు నిక
భజయింపన్ బహుసేవకుల్ గలరు; గాన నీ వుపేక్షించినక,
స్థలసంబల్ విడఁ జిమ్మి పొచ్చుదొర వేతే లేమి, నీయంఘ్రలే
ఋణభక్తిం కొలువంగ నాకు కథి యయ్యెన్; భక్తచింతామణి. 26

కా. అన్నా! యే మనుకొంటియ్యో? పరమాత్మా! యీభవంబందుఁ బా
మున్నింటం బలె నుండి భీతిలుచు, మొట్టో యన్న వినించుకో;
పున్నారే యిఁక నార్పఁ దీర్ప నో? యోగ్గా! వాడుకు యోగదు నే
య న్నాయం బగునయ్యో? పొంగదనయ్యో! భక్తచింతామణి. 27

కా. వానై రాదు భవత్కటాక్ష మిఁక నైనన్ న్యాయమా? రక్షకా!
నీపాలం బడనో? నిశం గొలువనో? నీపాడ గానో? యొరుల్
ప్రాపున్నారో? యెఱుంగనో? మఱుకునో? పొల్మాలి యుండోగడే;
తానం బగ్గల మార్చ రానె; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. 28

కా. “మై కంకాళము గాఁ దిపీలికలచే, మూలిం జడల్ పట్టగూం
డై కన్నట్టంగ, బట్టలెఱును నిరాహారంబుగా నీతమో
దాకారంబున కేండుఁ బూండ్లు దప మాహ! సర్వ వేపాంతో”
నా కీభిక్షుని మిన్నకే మనునవన్నా; భక్తచింతామణి. 29

మ కటువుల్ చుట్టలు చాల్చుకొట్టుకొన చాళికో నచ్చి రక్షింప నం
తట నం, చంకట, నీకుహత్వము, దయాచాక్షిణ్యసాక్ష్యము .
ర్షుటనన్యగ్గుటశాపటుత్వము, బాదారత్నంబు, ధీరత్వ మొ
క్కట నడ్డంచడ నాగు; సైవనె యాంజ్ఞక; భక్తచింతామణి. ౨౦

వివిధ పార్థివసంఘ.

మ. పెనుఁజోటల్ చిలుమిల మింగును గదా? విశ్వేశ! దేవాశుర
మణిచార, తిర్యగనీకమల్, జడము లమై సర్వభూతాలియన్
జన నొందొంటికి నన్న మయ్యను, నఖండం బొట, యున్నక్కటా
క్షవిరీక్షామృతవృష్టివిద్యమహిమం గా? భక్తచింతామణి. ౨౧

కా. కొం డెక్కించిత; కూలద్రోయక కృపాకూపార! కాపాడుమా
తందీర్! త్వద్వరచానకానకలాసైర్యం బజప్రంబు గ
న్గొందుం బామ్మ, గృహోదుకుంపులఁ గడుకొ శోభిల్లున్యోమంబునం;
చెందుం జేయక ధైర్యబద్ధతమ; స్వామి! భక్తచింతామణి. ౨౨

కా. ఎన్నో ప్రాణులు పుట్టుఁ నిట్టుఁ ద్రుటిలోనే మైన తే లున్నదే?
నిన్నుం గాననియాకుచీవనము, తందీర్! నివ్వలంచేచా!
మన్నీట శృణులల్లు నీగుణగంబుల్ దేవి జీవించెదన్;
నన్నుకొ ధీవరుఁ జేయవే దయ; ననంతా! భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. చదువుల్ నేర్చినకానికొ ఫలము, నీకుందంబు చాఁ గాంచుకే!
యదియే విద్య; యవిద్య సర్వమును; విద్యాకానమున్ జేయవే;
సదయాత్మా! విను నీకుఁ దక్కఁ దెలుసన్ కళ్యంబు గా దేర్చికొ;
మది కుక్రూప యొనర్తు నీకుఁ, బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨౪

కా. నే నన్యండను గాను; నీమతము తండీ! నా తెలింగింపవే;
నానాత్వం బెటు గల్గెనో మతములకా; సర్వాత్మ ఏదే గదా?
కానీ నీ కవి యన్ని సమ్యక్తములో కావో? మతే దిన్నమా?
మానింపంగద కానిదాని; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౮౬

కా. తత్త్వ వృత్తంచును దత్త్వ మేర్పఱుచునే శ్రం గాన; నాయందు దా
సత్త్వమ్ముం దనయత్త్వముం బరమకర్మత్వమ్ము భావించి, దే
వత్త్వమ్మున్ జాకత్వ ముక్తమగుదున్వి మ్మాపు గాఁచి, య
జ్ఞత్వమ్ముక దోలగింపు నాకా; బరమేకా! భక్తచింతామణి. ౮౭

మ. కనుటెప్పర్ నిజవశ. యగ్రకము గాఁ గాలం బతిక్కి పరక
జను; నీ విచ్చినయాయావం దొకవిమేషం దైన నీ కప్పనం
బును జేయక మన సొప్పు; దీవరమణబాక సన్నుఁ జేవట్టి, త్వ
ద్వినియుక్తాయుఁ జేయవే యిక గృహాభీ! భక్తచింతామణి. ౮౮

కా. ఎన్నో సత్ఫలముల్ ఫలించి, దివతో నేపార రాపాదు నం
చు న్నాటించినమొక్క దుష్టఁడికల్ మా అల్లి నే లంటురీ
తి, న్నా నావివయేచ్చ రెచ్చి రాదునన్, దీపింప క డ్గంటునా
త్మ న్ని వైతవ కల్గిరించి యవి వేరీమన్; భక్తచింతామణి. ౮౯

మ. మకరిందంబును గోరిలఁ జెట్టకొనకొత్తం దోచువున్నమ్ముచెం
తకుఁ బోవక మొదలెక్కుచీమవరె, నానందామృతాహ్లాదవాం
ఛకమై యాత్మ పరాత్మయంద వగునీసాన్నిధ్యముం జేర ని
ప్పు కడంగం బనీ వట్టి; నిత్య జతనంబుకా; భక్తచింతామణి. ౯౦

మ. క్రుటిలో రూపఱుమర్మకీటములయొక్రోధవ్రసాదంబు లెం
తటి? వే మయ్యొక్క చీనిచేత? పని యాత్మం దాచునో? నాకు నె
ప్పుటికొ యున్నదినుగ్రహగ్రహములే పాటించి వర్తించునం
తటిదైర్యాదులఁ బాదుకొల్పు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౯౧

మ. గగనంబు దుడుబ్బుండ మంధరమహాకాంతింగదా భాసిలున్ ?

మనుజుంబుల్ నరునందు నానదలనె శోభిల్లు నత్యంత; మ.

ట్లునట్లున్, నాకుఁ ద్యుతిచ్చు నెప్పు డిడుముల్ ప్రాప్తించినన్, నైది యె
చ్చుగ వ్రతంచెడుదైత్య మీయవె; స్వయంభూ! భక్తచింతామణి. ౯౨

మ. అన్యకం, బానయ, శోన మీను, వికరార్థావక్తధీ, యాది గ

ర్హినదోషంబు లడంచి, నాకు ఋత, మోలెం, దృప్తియన్, కాంతి, నై
పుడు, న్యాయార్థన మాది యా నుణములన్, మొల్పింపవే నీనిత
వనకుం బుణ్యఫలంబు లబ్బు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౯౩

కా, ఈవృత్తం విలగ నప్తమా? మఖము దా కంతక మఖంబా? యె

దే కాదా యిహజీవనంబు? పరమున్ వీక్షించినన్ చాటుమా
త్రై కవృత్తవ యవ్వి రెండు; బరమాత్మా! హేయముం దుచ్చు మీ
లోకం బన్నవిరక్తిఁ బెంపగదె నాలా; భక్తచింతామణి. ౯౪

గా. నా కీ వీక్యర! యే మొనంగినను, బానక గోడులుం గీడులుం

నా కుండం గరుణింపవే; నగద! యిక్కట్టుల్ భవత్పాదనా
లీకంబుల్ దలఁపింతుఁ గాన, నదియే రె న్నైన. నోర్వక భృకుల్
రే కే నిట్టులు వేడుకొందు విను, వఁడ్రీ! భక్తచింతామణి. ౯౫

గా. సామాన్యంబు వికేష ముం దిరుఁదగల్, సౌఖ్యార్థ మీచ్ఛుభిన్ నీ

కా! మా కిచ్చిన, నందు రెండవది యే పైకన్ నరే గాది, యా
సామాన్యంబున కేమియుం గొలఁచరా నంతల్యముం కేలు; శో
భ్యామీ! యామన నెప్పు డేమిటకుమీ, నదృక్తచింతామణి. ౯౬

గా. పూవ భూయః బుణ్ణి పుణ్ణి నజులన్; బు ల్పెక్క వాదంతముల్;

దీ సానందము కాద ముచ్చట యగున్; దేవా! యిహవీక్షింపవే;
కా నెల్లప్పుడు నీవీరినంత మనుచాక్షిణాటి కేత గదా;
యోహనభూ! నెలార్చనయ్య యనమ్మత్యుక్; భక్తచింతామణి. ౯౭

మ. తుములోద్ధామరజాంగణంబునకుమన్ దూఁగాడుకోదట్లు ని
శ్యములో నుంటిని; నన్నుఁ గాదికొన నాశక్యంబే! యేమూలమం
ది మఁటికళను నేమి విచ్చిను, దండ్రీ! నీసకాసాక్షి నా
మము సార్థంబుగఁ గావు నన్నుఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౯౮

కా. అన్నింటం గలయన్నికత్తులును నీయం దుంటయే. గాక, యో
యన్నా! యెందును లేనికత్తులును నీయం దుండు; నే నందుచే
త న్నిన్నే నకలాగ్ధసాధనవిచార్యం బంచు నేనింతు; నా
నన్నున్ నన్నుఁ గృతార్థుఁ జేయఁగద! దేవా! భక్తచింతామణి. ౯౯

కా. భక్త్యం బొక్కపు డత్యధర్మమునకుం కా నోడుఁ; జన్మూల మా
మర్మం బీశ్వర! నీక కాని తెలియన్ మాబోంట్లకున్ శక్యమే? /
దుర్మార్గత్వము వృద్ధిఁ బొంద నది యెంతో సాయ మాఁ; గావునన్
నిర్మూలంబున దోషబోషకము; తండ్రి! భక్తచింతామణి. ౧౦౦

మ. ఇనుమంబాఁతల రెంతకుం దలుఁగనే యీవిన్నపా లంచు లో
వినువం బో; కింక నొందు రెండు మనవుల్ వేరేగఁ గావించి గ్రం
థసమాప్తిం బొనరింతు; ముఖ్యములు గానక మానఁగాఁ జాల; నీ
వనదృశ్యోమను నానిఁ గూడ విను మీకా! భక్తచింతామణి. ౧౦౧

మ. కరణజ్జలు దూల కుండఁగ, నొడల్ గానిల్ల కుండంగ, నన్
మరణానెడన వొంద కుండఁగను, యెవ్వద్దివ్యపాదాఁబున
స్మరింపం చేయుట కుండ, నైహికదురిచ్చల్ రెచ్చ కుండక, దుదన్
నరకైవల్య మనుగగ్గిసొంపఁగద; దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౦౨

మ. ఐర మి మ్మాశ్వర! నేనె కాదు మఱి మద్వంశంబునా రెల్లఁ ద్వ
త్పరమారాధన యుగ్గుగాఁ తెరిగి, యేతద్భక్తచింతామణిం
బరికిలించెడివారితోడఁ బరమైశ్వర్యాయురారోగ్యులై
ధరసంతానము పొచ్చి నిన్నుఁ దుదిఁ జెందక; భక్తచింతామణి. ౧౦౩

మ. ఆదగ్గఁ గాఁగి శకాబ్దముల్ త్రిశతవేదందైవసంభాగముల్, (౧౪౦౩)
 ఖరసర్వాదిమణివారమున వేడ్కన్ భక్తచింతామణి
 తరలన్నాదితవద్యదామశతముల్ తందీగి వసుం దిచ్చె; వా
 తరిణింద్యక్షము చాల్చు వీనిఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౦౪

అనుబంధము.

మ. జానకుం దీర్చుట వైశంపాయన సంసారము నైఁదడ, భీ
 తిని సం తోల్లక తేగబొడ్డు జదితం దివ్యాండ లోక్లోక్తః
 లను; నైఁ దానెల పీపు పాపుకరణ యాచింతు; ముం దిచ్చి కొం
 టి; నెగల్ దీర్చక పుత్రభిక్ష మిది చెందిక; భక్తచింతామణి. ౧

మ. ఆతిసంఖ్యంబుగ నీ వొనర్చితివి బ్రహ్మాండఁబా; లం దొక్కఁ డీ
 షీతి; యిం దుద్భవ మా ననత్ గముఁ ద్వచ్చిత్రామసారంబు జం
 తుతలల్ లోల్లకోలంది; గోరునెడ రాదో దిష్టాచిత్రంబు? వన్
 సుతభిక్షార్థి నుపేక్ష నేయమన దామక; భక్తచింతామణి.

మ. భవదవ్యాజదయామహాత్మ్యమున దేవా! లబ్ధ యామత్సల
 స్పృహన్లొక మొనయించి రాల్చు, మది పంతాపింపఁ బూఁచిందియం;
 దపునే యానలఁ బెట్టఁగి గాలివయఁ గంటన్ గద్య వేయంగవా;
 భువనక్షేమవిధాయి! నిచ్చు ముఖంబుక; భక్తచింతామణి. ౩

మ. పరచా! యీశ్వర! త్వత్ప్రసాదమహిమకా బ్రహ్మదరాహిత్యదు
 ర్భరత్వాచ్చారము నేఁడు వీటె; నిజ విశ్వాసగుణునం గొల్పవాఁ
 డమదా యిష్టఫలంబు గాంచుట? మహాత్మా! కొమ్ము సానందవా
 చ్చరసా నేవనమత్ప్రదాను మమకంపక; భక్తచింతామణి. ౪

ఆరోగ్యప్రార్థనము.

—o—

మ. ప్రకృతిన్ సూక్ష్మపీపీలికల్ మొదలుగా బల్బ్రీహ్మచర్యంకమన్,
నకలాంతర్వహారంగశక్తులకు బీజం బాచుఁ, బుట్టాదిర
క్షకభావంబునఁ బ్రాణికిన్ జతరకోశంబందు భాసిల్లుదీ
ప్రకృతామన్ నుఖ మొంద నిక దెలుతు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౫

మ. రసనన్ ద్రుచ్చును దుల్లఁ జేయురసవదాళివాన్నపానంపుబా
నన, మాసంగకళారహస్యఖని కన్యారత్న మున్నట్టికే
శినుభామం తెలు మందుఁ, దట్లు గవఁ గల్గెక మార్పు నాలో నెటో;
ససిగా నీమర నీవె దిగ్వివరె; ప్రస్తా! భక్తచింతామణి. ౬

కా. ఆహారంబును నిద్రాయం గలసి యన్యోన్యంబు మైతిగ్గి మనన్,
దేవాప్వాప్యము వాయ దంచుఁ, దొలుదానికొ దన్యోనర్యన్ దనూ
దోహిత్యాధి; ద్వితీయ యోగిరము తెత్వం బట్ట మండంగఁ, ద
త్వాహిత్యంబు ఖటింపు వెండి; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౭

మ. దొరి, నేరంబును మోపి బంధిగమునందుం దోయు నేదోషినికొ,
దిరుగక వీడఁడుగా కశ్మంఖలుంగఁ, విండిన్ మాన్వి యెండించునే?
మరికోధించి విధించి తీపు రుజ, యేపాపానకో క్షమా;
మరుగుం జేయఁద నోరు గట్టి నను? దేవా! భక్తచింతామణి. ౮

మ. పిల్లిం జూపుచుఁ, చిట్టఁ జూపుచును, చావిల్లిం జదల్ నూపుచున్,
గల్లల్ బొల్లుచుఁ, చల్లి చిడ్డ నిడి చంకం, బువ్వఁ దిప్పించు న
ద్విల్లన్ రేపును జూపుఁ; దల్లియును దండి నీవయ్యె, యోరెమం
దొల్లంబాటు. ఖటిల్లున న్నరయ నేలో? భక్తచింతామణి. ౯

కా. కారుంగోరపుఁజేకువాలనిసి యే గా, కందుపై సొందగిసి

హారంపుం బెనువృష్టిపాతమును నానబ్బాకరంబట్టియ

కారం బొందితి పంస్పతిక దుఃఖు; నేగక, దృక్కుటాక్షాభ నా

చో రానిమ్ము, రహింతు; లోకహితచక్షు! భక్తచింతామణి. ౧౦

కా. నుక్కుల్ దక్కొనఁబె, క్కొనర్చ వదులుంజొక్కాయగా నుక్తుం

ద్య, క్కణ్ణిచ్చులరాణివాసమునకుఁ భంగంబు గల్గించి, లో

నెక్కొ నుక్కున కిమ్ముఁ జేసి, జరకున్ వ్రేఁగొనమల్ బమ్మి నా

చక్కెన్ సర్వినయారణం దొలఁపు మోజక; భక్తచింతామణి. ౧౧

మ. భవనం బున్నది, సంతమో, యెరవో; శుభ్రంబుం బొనర్చన్ ఎరెన్;

జెవి పోతున్ నిలఁ జెట్టుకొంద, నచటం జేయక వరెన్ బాగు, నాఁ

దవునే, యాశ్వరి! నీవు లో విడిసి, లోఁతక జేయ మేన్? నీ కిటన్

దెవులా పాయము? వెల్పు; సల్పు రనుకుద్దిక; భక్తచింతామణి. ౧౨

మ. ఎడఁ బా లోవ్, దుఃఖంబో, పైర్వమో, కఠం బేదో; యొక పైద్దియెఁ

గుడువం గజ్జమా, వొంగెడుం గళము; దగ్గున్, దో వగ, ర్పందునం

చొడమున్; హృద్ధర మెచ్చు; నివ్వెక్కులులక వోకార్చి లేడయ్యె వె;

జ్జోడయందా; ననుజేయు మీ వగదకాయుక; భక్తచింతామణి. ౧౩

మ. మకరంబుక రవి చొచ్చుపర్వదినపుకమానంబు విచ్చేసె వెం

ది; కనుంగొంటిని నోటికట్టుననె తొడీగి! యేటిపబ్బంబు ల;

న్నిక నే వర్జెఁ గొగిరంబుఁ బదనం బీ వన్నటుల్ నేయు, పా

వక! వాయుద్యయయక్తి, మై ససిగ; జేవా! భక్తచింతామణి. ౧౪

కా. లేనక భారము దోఁచునీరసక, గల్పించె భాదంబునం

వాసంలేనియొ విప్రతం బొరయ నీ, కబ్బంబునుండిక దెవుల్;

జేవా! యానివమామయంబుకడ నిస్తేజంబు లేకుండులుక;

నీకే దీనిఁ బోకార్చి కాని వరె నక తే; భక్తచింతామణి. ౧౫

కా. ముందుం బోలెడు నీవు నాచెనఁటిశ్రేష్ఠవ్యాధినిరూప
ముందుం బాలనో బాలముం జూపు; దే మందులో బుర్రాకర్మ ముం
ముందుం దాల్చి; గృతాంతు నోర్చితి; రవీయం బంటు గంటంగ రే
కుందే? యాశ్వరి! సర్వకృతఁడవు గావో? భక్తచింతామణి. ౧౬

మ. కడవం బెట్టితి పెక్కుఘట్టములు చుల్కన్ మర్తమాయాశ్రయం
దడుగన్; దాని వ్యరించి, తెల్లదన నిన్ బ్రార్థింతు నార్తుండనై;
ఁరాడముం బెట్టెడుచోట నాసయు, భయంబుం గొట్టుచోఁ; గాదె? నా
యాదియాసక నశలం బొనర్పు; పరమేశ! భక్తచింతామణి. ౧౭

మ. గతజన్మంబుల, వర్తమానజని, నాకాచింతామణి
' ప్పూకులం బట్టి కనంగ, నేఁ బలికుండన్; శిష్యుండక, నిక్కమే;
పలికుం బావకు జేయునీప్రేమ, దృశ్యాదాబ్జనీపామహా
త్యరయం, బొంతులె? నారజం దోలఁపు మింతన్; భక్తచింతామణి. ౧౮

మ. కరుణాసాగరుఁ డన్న మేటిదిరు దొక్కం దుందుఁగా నీ; క ద
వ్వరు గల్గించిరి? దేవ! మాద్యమహాపాపాత్మకుల్ గారె? త
చ్చిరసంబంధము నెంచి యైన, నను గానిం బెట్టుదుగ్వ్యాఘ్రి భీ
కరదంష్ట్రుల్ వెకలించి, కాచికోను లెక్క భక్తచింతామణి. ౧౯

కా. కైలాసంబునకో, శిలాఘటితదాక్షిణ్యము గోదావరీ
మూలస్థానకగోపురావలికొ, యేగుక వేగ, వ్యాధియమవ
ర్యలక్ష్యం బయి, యందుఁ దృప్తియనివార క్షేత్రబుద్ధిక మనం,
చేలా వ్యాధి నశింప దింకో భవహరీ! భక్తచింతామణి. ౨౦

మ. అతితిక్తం బగునామియ, మధురం బొసేడునామంబు, నేఁ
బ్రతివారంబును భక్తి, నియతిం, బాటించి నేవించెదక;
మతి నానాటికొనె నాద్యమునకున్; భద్రాత్మ! యన్యం బొకం
డ తెవుల్ మాన్ప జొసంగు మాజ్ఞ దయఁ; దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౨౧

కా. కన్నెంతేమటి యున్న, చానిఁ గడుజాగ్రత్త గడుజా తెచ్చు; నీ
తన్ను న్నట్టులు. గాతు న్నట్లుడు; మద్దుర్దికా సదా సంస్కరిం
తు న్నిచేసెడుతాదృశోచ్యతలకా; భూతాత్మ! వాయత్తు మె
ల్ల న్నిర్వీర్య మొనద్యుతె వ్లుడువ నేలా? భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. సెలవుల్ దెచ్చుచుఁ గాతు న, న్నెవుడు నే నేవావమధుండనై
యలసత్వంబున నుండు, వచ్చు; దని కొరడం తాన, మైఁపి గా
నలరేం తెట్టుతెవుల్ దొలంప, విని నైరాశ్యంబు, యావృత్కటా
తులనంబుండు జనించు; దుంపకు దృఢాశన; భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. వినువుకా, వేపలు, కోరె, నిస్సహిత, యుద్వేగం, బద్ధాంబ, బడల్,
వ్యసనం, బోర్వమి, తెంపు, లోగఁ జెడుభావంబుల్ నుడిం తెట్టుమా
నన, మీవ్యాధిపయోధి నీడను కితానం బట్టి నీపాద మిం
త మభించున్; దిరి జేర్చు నిండుమద మొందిన్; భక్తచింతామణి. ౨౪

కా. స్వాంతంబందును దుర్వీర్యము, వదిక్వాసంబు, వాస్త్రీక్య, మా
వంతేసిం దలచూప మన్నఁ, బరమాత్మా! తానకాంఘ్రిద్వయా
చింతానందకతాంశ మేని, నిఖిలక్షీత్యాధిపత్యంబు నా
నెం? తాస్వర్గవతిత్వ మైనఁ గలచా యీ? భక్తచింతామణి. ౨౫

మ. జడిగా వాకనుదోయి రే దొరఁగుబావృత్తిని, యాసీకునం
బడి పాదంబుల నెద్రవెచ్చగ, భవద్భానంబు శంకంచెనో,
యడలం జాడఁగ లేని నీకనికరం బహుధి జూపించెనో,
యడుకా తెన; సదుదర్శనూచి యదీయ; భక్తచింతామణి. ౨౬

కా. కాదుఁజీకటి గ్రమ్మల్ గడచి, యావృత్తిని శంకంచెనో,
చారు న్నిద్ధుర; దుభిధాను రుజ యంతం బావై భవ
త్కాదుగ్ధం బుదయించున జ్ఞగుట మేల్కొనఁగ నేడ; నా
కాకోగ్ధంబ్రదినంబుఁ గా న్నిక భువం చొ; భక్తచింతామణి. ౨౭

మ. అడుగులే ముట్టన జేడియత్రువులు శేనట్టల్ దొరంగించి పా
క్కెడులే గా, భవదంతరంగము గరంగన; జూనిం దేని! య
వ్విడె తాల్కొలుగ నాటె లో నడుకు; చెయ్యల్, భక్తునల్లంబు, నె
క్కుడు కోధింబిక, లేం తిరువవు కోయ్యల్; భక్తచింతామణి. ౨౮
మ. గదముకా, దెబ్బకు గొట్టి ధాన్యవగ దంకామీద, నేం దూలు, ద్వ
త్వదవద్వద్వయచింతనామృతరసాస్వాదకదీక్షిక; బదిం
బదిగా నిన్ భవకోగైద్యుఁ జది యామ్నాయంబు చాటింయ; బ
ల్కొని, మిమ్మన్, నుకు నిట్ట పైవ, మృష యానా? భక్తచింతామణి. ౨౯
మ. „నురుమూర్తిలో నుదిలివ్యు లెద్దురును, నాకుం గూర్పు చందిం త్రగో
చరతకా, గోచరతన, బదంబులును భైషజ్యంబు; వల్సేన మేల్
పారయం జేయదె?” యన్ భృతిన్ బలికితికా „ప్రొంగించి దంకా, గడిం
చిరుజం దూలుకు” నందు; నిల్పు కడధోక్షిక; భక్తచింతామణి. ౩౦
కా. అది క్షుక్రిము పెద్దదంకున వరణ్యానీభనాథం బరెన్,
లే దన్యాదిది చాటి, లో నులుకుచుకా, నేధింబు శేష్మంబు న;
న్న దేనా! కరుణానిధి! చెదికి కాదో నాడుకూ? యేల రా
వోచార్పం బదభక్తుఁ, దీర్చుకు గడఁ? లో భక్తచింతామణి. ౩౧
కా. అకాశంబున జోకురై వెలుగునయ్యుత్రాణి చందము
నిగం కాకద కింర చేకు బనుటకా నీక్షింపఁగాఁ జాళనో;
కా కిన్ నెలు నిమ్మఁ జావలెల నాక గ్గిం బొదర్పింపఁకో?
నిక న్నెల్లఁ గడంబు చిలంబు నులుబండిక; భక్తచింతామణి. ౩౨
కా. ఈనిక్కర్పరంబు నెల్లప్పుడో నేఁ రెట్టునీమాయి నీ
నిజల్ సోలకపో నానినెకతే, నన్నన్ దలంపించునీ
దొడ్లంబు గరంబు నెల్ల దమకొం చానానఁ జాకుకా దెవల్;
నే నాటింకు బయల; నుదుర్చున యెదల్ లే; భక్తచింతామణి. ౩౩

మ. సురపుల్ బెగ్గిలజేయఁ గ్రాఁగుచెడుగుమ్మ నేయి, యాచాంశు చె
చెరఁబోకాల్పునడంబు, నామఃకీ దోచెకా, నుత్తుకం దట్టి యా
పిరి యాడం దెరు వీనిడుమ్మఁఫము, తద్వృద్ధిం ద్రుతిం బాత్తున్
పురణధ్యానమరందసేవనము, నెంచక; భ క్తచింతామణి. ౩౪

మ. అడునుం ద్రొక్కి, తొలంప దాని, జలమున్ యాచించుకంటెన్ వరం,
బెడగా దానికి నోసరిల్లుట; దెవు లిక్కట్టుఁ దూలింపు మం
చడుగన్ తేసరి, తోసెడన్ భవపారం బాహర్ల మే నా రి; నీ
యడుగుంజాడలఁ విగ్రహు న; న్నమ్మరథామా! భ క్తచింతామణి. ౩౫

కా. ఆకాశం, భుగిలంబు, దేవమును, దోయం, బుద్ధి, లేనట్టివో,
నేకాంతంబు వచించువాఁడు గలఁ డే, నీ దయ్యుడకా వానికా,
నీకంటం బడ మండఁ గార్య మొకటికా నే జేయఁగాఁ జాలినన్;
నాకృత్రంబు లడంపు; సర్విదురితహ్ను! భ క్తచింతామణి. ౩౬

మ. దురితవ్యాధిభవంబు లంచు, దరి, వాద్దున్, లేనదాకా, మహా
మరుభూమిక, మకరాలయంబు, స్మరియించుం జేయు; నకా గర్భ మం
దురలం ద్రోయఁ, దరింప నానెరవుఁ, గ న్సుంటికా; నిశం గంటి; నా
కడపంబుం గలిగింపు మర్దుగతిఁ బాగై; భ క్తచింతామణి. ౩౭

మ. భవరాహిత్యము నాకు సల్పిన, భవదృగ్బొందపంపన్దన
వ్యవహారంబున కేమి లోప మగునా? త్వల్లోకమం దుండనా?
భువి సర్లం బయి, కాక యున్నె దివి? నో ముక్తాత్ము లైనట్టివీ
వివిధాస్థానకవీరులం గలుపు భావక; భ క్తచింతామణి. ౩౮

మ. పగిలివారం బొకదివ్యసిద్ధఫలముం బగిల్యావకాలంబునకా
క్షితిపై చాల్పురసాల మున్నయెడ, నిక జింతామణియామలం
ధరమోభేదకచద్యరత్నము లటుల్ నాబుద్ధిఁ దోటించుధ
వ్యతరం బోలుకు దానితో; నమ్మరథామా! భ క్తచింతామణి. ౩౯

10357

